

ZATIŠJE PO GLOBOKIH SPORIH MED DEMOKRŠČANSKIMI PARLAMENTARCI

Moro postavlja KD pred lastne odgovornosti in poziva k elastičnemu odnosu do komunistov

Predsednik KD meni, da ne gre dramatisirati vprašanj političnega ravnotežja - «Živimo skupaj s komunisti» - Besedo ima sedaj vodstvo KD



Predsednik KD Aldo Moro prija na zasedanju parlamentarne skupine v Montecitorio. «Kajti kritike» je zvečer s dolnim pogledom nekoliko pomislil razburkane vode in pozval k elastičnemu odnosu do komunistov (Telefoto ANSA)

RIM — Ob osmih zvečer, ko je Moro nehal govoriti, se je vse spremenilo. Kot lanski sneg so skopnele nasprotujoče si resolucije posameznih struk, kar tri, okoli katerih so se poslanci in senatorji KD pripravili ves dan. Skopnel je vitis, da se bodo parlamentarne demokršćanske stranke razkldali na dvoje. Polena, ki so jih poslanci skupine «stolihi» navrgli pod noge Andreottiju, so se spremenila v krihe trske. Tudi dorotejci in Fanfanijevi pristajali so ob obojestranih.

Kaj je sploh dejal Moro, da mu je čudežno uspelo prepričati globoko razhajanje stališč, ki bi utegnili spraviti v manjšino celo Zaccagnijeva tajništvo? Popolnoma so se poslanci in senatorji KD še merili a tremi resolucijami. Skupina stolihih Rossija di Monteleone in De Carroja je bila mnenja, da je vsako sodelovanje s komunisti nemogoče. Dorotejci, Fanfanijevi pristajali in del struje «forze nuove» so bili mnenja, da je s komunisti možen programski, ne pa politični sporazum. Končno so pristali, sedanjega vodstva, se pravi struk, ki jih vodijo Moro, Andreotti in Zaccagnini, predlagala naj stranka naredi še korak na

ni Moro. Kajti v nasprotnem primeru, nadaljuje Moro, ne preostaja drugega, kot razpis novih volitev. Toda pred tem bo treba zamenjati vodstvo države. «Da bo vsem jasno, ne gre za zamenjavo ljudi,» je Moro posvaril vse, ki so upali, da bo Andreottijev naslednik morda sam Fanfani. KD, poudarja Moro, bi namreč šla na volitve, vendar v drugačnih pogojih, kot doslej.

Moro je s temi besedami jasno dal razumeti, da jemlje resno grožnje, ki prihajajo z leve, da bi moral Leone pred razpisom parlamenta preveriti možnost oblikovanja vlade brez demokratizacij, o čemer je v imenu vodstva PSI še včeraj spet spregovoril Lelio Lagorio.

K temu se je v Milanu vrnil tudi Craxi, ki je ponovil osnovno misel: «Leone ne sme razpustiti parlamenta, ker obstaja tudi drugačna vladna večina. Poveriti mora mandat osebnosti, ki ni iz demokršćanskih vrst. Če pa KD hoče zaupnico za svojo vlado mora pristati na skupno izdelan program in na pravico strank večine, da nadzorujejo dejavnost vlade.»

Andreottija je Moro, ki je v tem trenutku moral vsaj nekaj popustiti desnici, pozval, naj vzame v poštev kritike, ki jih je na račun njegovega programa izrekel Donat Cattin.

Celotna rešitev krize pa naj bi vsakelej bila odvisna od tega, v kolikšni meri bo KD znala poglobiti vprašanje o specifičnosti lastne politične vloge. O tem naj razpravlja vodstvo stranke, ki se bo verjetno sestalo drevi ali jutri.

Moro je v svojem posegu naredil še nekaj presenetljivega. Oprostil se je, ker se vladna kriza vleče tako dolgo, celih 44 dni. S tem pa je očito hotel reči, da se mudi in da ni sedaj čas, ko bi lahko KD zamenjala mandatari. Skratka, KD naj tudi tokrat dokaže, da zna biti elastična, kot vsakokrat, ko ji ne gre za ozko korist stranke, če pa torej ni mogoče govoriti o političnem zavezništvu s KPI, je pa na njen skupen program, ki pride do izraza s skupnimi pristanki. Končno, dotična Moro, bi tudi v tem primeru komunisti ne bili enakovrni demokršćanom, saj bi drugi vladali, prvi pa ne.

Ko je Moro končal se je nanj usula ploha hvalnic. Fanfanijev glasnik D'Arezzo je dejal, da je Moro predlog «premočrten in zmern». Andreottijev pristaš Pomicino je bil naravnost prijet. Pomirili so se celo poslanci, ki so se nekaj ur pred tem razčelnili na razkld skupini. Nezaželeni so samo dorotejci, čeprav sta Piccoli in Bisaglia bila priprljena skozi zobe priznati, da je «nose» bil ana splošno dober.

Je Moro že zmagal bitko? Verjetno ne. Tudi zato ne, ker ima ta «kropliv» knč, kot ga nekateri imenujejo, sposobnost prepričati si, cer sprte demokršćane, vendar se dan za tem začno spori glede interpretacij Morove misli. Recimo,

da je Moro uspešno skrbati meče nasprotnikom in odložiti dokončni obracun med strukami v KD. Da pa se začneja neko obdobje začasnega premirja je dal razumeti že sam Donat Cattin, ki se v svojem govoru ni dotaknil političnih, pač pa skoraj izključno programskih vprašanj.

Kaj se bo torej zgodilo prihodnje dni? Moro predlaga stranki, naj gre na pogajanja brez predsdtov, vendar naj od leve izsli čimveč programskih koncesij, s posebnim poudarkom na vprašanju javnega reda. Vlada, ki bi nastala na osnovi parlamentarne večine in sprejetega programa, bi vsakelej bila «na dobojen rok». Moro ga je v svojem govoru jasno definiral: «do konca leta», ko bodo predsedniške volitve. Kajti tako mu ostaja v rokah Damoklejev meč, ki bi še nadalje visel nad Italijo: možnost predčasnih volitev prihodnje leto.

Ko je Moro zaključil svoj poseg, so se ločeno in nato skupno sestali podpisniki raznih resolucij (medtem je Fracanzani s svojo resolucijo predlagal dejanski sprejem

zahteve levičarskih strank o organiskih vladni večini), da bi jih na osnovi Morovih priporočil zedinili v eno. Če preko noči jim to ne bo uspelo, bodo danes dopoldne glasovali na ločenih sestankih senatorjev in poslancev, na kar bo Zaccagnini zaključil sejo in sklical vodstvo.

Gotovo je, vsakelej, da se bodo struje sestale ponoči in sklepale o svojem zadržanju.

MINO FUCILLO

Rodezijski vdor na ozemlje Bocvane

GABORONE (Bocvana) — Glasnik bocvanskih oboroženih sil je sporočil, da so rodezijske čete v ponedeljek postavile zasedo bocvanski vojaški patrulji, pri čemer je umrlo več vojakov. Do dogodka je prišlo pri Kazungulu v severnem delu države. Doslej se še ne ve za podrobnosti, ki jih bodo sporočili, kakor hitro se bo načelnik glavnega štaba bocvanske vojske vrnil s prizorišča spopadov.

AVTONOMNI SINDIKATI VZTRAJAJO PRI «ENERGIČNEM PRIJEMU»

Enotna sindikalna federacija poziva k skupnemu reševanju vprašanja šole

Predsedstvo vsedržavnega šolskega sveta je v zaključni dokument zasedanja uvrstilo tudi nekatere disciplinske ukrepe

RIM — Zastrahuječo prodiranje nasilja na italijanskih šolah je moč zaustaviti tako s široko razpravo, predvsem pa s strogimi disciplinskimi ukrepi. Tako je, proti innerju predstavnikov CGIL, sklenilo predsedstvo vsedržavnega šolskega sveta, ki je v zaključni dokument uvrstilo tudi nekatere posege, ki jih zagovarjajo avtonomni sindikati. Do plenarnega zasedanja vsedržavnega šolskega sveta, ki se bo odvijalo 7. in 8. t.m., bo zatorej med raznimi sindikalnimi organizacijami tekla še bolj ogorčena razprava kakor na komaj zaključenem sestanku. Vendar pa je enotna sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL zahtevala čimprejše srečanje z ministrom za šolstvo Malfattijem, zato da bi pregledali najbolj žgoča vprašanja, ki tarejo šole.

Vsekakor pa se globoka kriza, v kateri se šola nahaja danes, ne da reševati z represivnimi posegi, je v dokumentu, ki ga je naslovilo na ministra za šolstvo, zapisalo enotno stališče, ki poudarja, da je treba sodelovanje vseh političnih sil pa so se odločili predstavniki rimske občine, pokrajine in dežele Lacij. Sklenili so tudi, da bodo ustanovili enotni odbor, ki bi moral izdelati predloge za preprečevanje novih nasilnih dejanj na rimskih šolah. Predlagali so vrsto sestankov, začeti s ministrom za šolstvo, pa do predsednikov parlamentarnih skupin, ki proučujejo šolsko problematiko, nato pa še z vsemi strankami ter predstavniki šolskih okrožij, šolskih svetov, sindikalnih organizacij šolnikov in neučencev osebja ter študentov. Po mnenju rimske občine, pokrajine in dežele Lacij pa bi se v boju proti nasilju na šolah ter v zavzemanju za reformo šolskega sistema morali povezati vsi državni organi.

Včeraj so se sestali tudi odgovorniki za šolska vprašanja šestih strank, ki podpirajo Andreottijev vladno. Posvetovanja so se začela že prejšnji teden, na njih pa bi se stranke morale dogovoriti, katere reforme, ki zadevajo šolstvo, bi moral najprej odobriti. O predlogih bodo najprej seznanili predsednika vlade Andreottija, s katerim bodo skušali uskladiti zahteve političnih strank z vladnim programom. V izjavih, ki sta jih socialist Bartocci in komunist Occhetto dala tedniku «Espresso», sta poudarila, da je neobhodno potrebno, da se do konca leta zaključi dolga zakonodajna pot starih predloženih zakonov: reforma univerze, reforma srednjih šol ter zakon o strokovnem izobraževanju in znanstvenih raziskavih. Zaradi izredno težkega položaja, v katerem se nahaja italijanska šola, sta se zadržala na šolske politične sile, ki so na strani odgovornosti prevelikim pomislekom, po drugi pa težnji do pretirane popolnosti zakonskih osnutkov. (bp)

DA BI PREMAKNILI POLOŽAJ Z MRTVE TOČKE

Na KEVS dva nova predloga o besedilu sklepne listine

Kompromisni rešitvi sta predlagali danska in romunska delegacija na beograjskem sestanku

(Od našega dopisnika)

BEograd — Na beograjskem sestanku KEVS sta se včeraj pojavila dva nova predloga sklepne dokumenta, ptem ko je bil izid pube nevtralnih in nevtrščnih držav za zaključno listino negotov. Danska delegacija je predložila svoj predlog sklepne dokumenta, takšne predloge pa so pred tem v uradni obliki ponudile tudi delegacije Sovjetske zveze, Francije in petnajstih zahodnih držav brez Francije.

Danski predlog je izredno kratek, besedilo je dolgo vsega 38 vrstic in ima še dodatke, dolg 30 vrstic. Ta predlog vsebuje devet protokolarnih vrstic, nato osem vrstic, prevzetih iz sklepa pripravljalnega sestanka o izmenjavi mnenj na beograjskem sestanku, sledita dva kratka odstavka, ki sta v glavnem prevzeta iz besedila nevtralnih in nevtrščnih držav o sklepi listini — v tem delu gre za prispevek razprave v Beogradu in za cilje, določene na helsinskem sestanku ter odločene vlad, da bodo storile vse za popolno uresničitev določil helsinske listine. Edina izvirnost tega dokumenta, ki je predložila Danska, je stavek, v katerem je reče-

no, da «splošnega soglasja ni bilo mogoče doseči glede raznih predlogov, izrečenih na sestanku». Ostale dokumente je posvečen naslednjemu sestanku KEVS v Madridu, ki naj bi se začel 19. februarja 1980, medtem ko bi se pripravljali sestanki za to naslednje evropsko zborovanje začel 8. januarja istega leta. V dodatku k temu besedilu, ki ga je pripravila in ponudila drugim udeležencem danska delegacija, je beseda o podrobnostih dveh sestankov izvedenec: v Montreuxu v Švici, 31. oktobra letos, na katerem naj bi razpravljali o mirnem reševanju sporov, in v «znanstvenem forumu» v Bonnu, 20. junija letos. Kakor predvideva danski predlog, naj bi sestanki skupin izvedencev ne trajali več kot štiri tedne.

Na včerajšnji seji beograjskega sestanka je svoj predlog sklepne dokumenta ponudila tudi romunska delegacija. Tako se je število uradnih besedil, ponujenih za sklepi dokumenta, povzpelo na pet. Poleg Sovjetske zveze, Francije in dveh predložiteljov zahodnih držav, so svoje besedilo ponudile tudi nevtralne in nevtrščne države, vendar v neuradni obliki.

V dokumentu, ki ga je pripravila romunska delegacija, je poudarjen pomen uresničevanja vseh določil helsinske sklepe listine, kar je poglavitni element procesa, katerega cilj je uresničevanje in poglobljanje procesa poplajanja navetosti. V romunskem dokumentu je tudi poudarjeno, da je temeljita izmenjava mnenj, opravljena na beograjskem sestanku, sama po sebi koristni prispevek k uresničevanju ciljev, določenih na konferenci o evropski varnosti in sodelovanju. Romunska delegacija prav tako ugotavlja, da države udeleženke izražale v razpravi različna gledišča tako kar zadeva uresničevanje določil helsinske dokumenta, kakor tudi glede njihovega prihodnjega izvajanja. Toda — kakor pravi romunski predlog — so udeleženke potrdile svojo odločnost, da bodo v celoti uresničile določila helsinske listine. Romunska delegacija tudi priporoča sestank izvedencev, na katerem bi razpravljali o vsajšnjem prijavljanju večjih vojaških manevrov in določanju zgornje meje, to je največjega števila udeležencev na takšnih vojnskih vajah. Poleg tega Romuni predlagajo tudi sklicanje izvedencev, ki bi razpravljali o krepitvi sodelovanja med sredozemskimi državami, ter strokovnjakov za informacije in za gospodarsko sodelovanje. Kakor trdi Tanjug, vsebuje romunski predlog tudi precej formulacij iz besedila, ki so ga za zdaj še v neuradni obliki predložile nevtralne in nevtrščne države.

Odv. Mario Barone spet upravnik «Banco di Roma»

RIM — Upravni svet «Banco di Roma» je včeraj nepričakovano vrnil odv. Mariu Baroneju mesto pobleženega upravnika banke. S tega mesta je bil Barone odstranjen konec novembra lani, ko so ga a nalogo sodnih oblasti zepeli pod obtožbo, da je bil vpleten v nečiste posle Sindonove zasedne banke.

Kot je znano so Baroneja prvič aretirali jeseni, vendar so ga kmalu nato izpustili. Drugič so ga zaprli sredi januarja in sicer v zvezi s «seznanom 500 imen» politikov in gospodarstvenikov, ki so s Sindonovo pomočjo izvažali svoje kapitalne v tujino. Baroneja so dolžili, da je preiskovalcem prikril seznam. Izpustili so ga šele po delnem priznanju, v katerem je baje povedal tudi nekaj imen iz omenjenega seznama. Odtlej je Barone na začasnih svobodah in čaka na proces.

Sklep upravnega sveta «Banco di Roma», ki ni nič počakal na sodno obravnavo in torej morebitno ugotovitev Baronejeve krivde ali nekrivde, bo gotovo vzbudil veliko polemik, saj predstavlja izziv vsem, ki so v zadnjih mesecih zahtevali splošno moralizacijo v bančnem sistemu in celotnem javnem gospodarstvu. O tem, da so Baroneju vrnilo mesto upravnika rimske banke je bilo obveščeno tudi predsedstvo TRI, ki seveda ni izreklo pomislekov.

Gierek sprejel Dolanca

VARŠAVA — Prvi tajnik CK poljske združene delavske partije Edward Gierek je sprejel včeraj v Varšavi tajnika izvršnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Staneta Dolanca, ki je na delovnem in prijateljskem obisku na Poljskem. Kakor poroča Ta-

Neizpisana knjiga o zločinih v Rižarni



1.2.2. prizivni sodniki so včeraj potrdili obsodbo na dosmrtno ječo za J. Oberhauserja; poročilo na 2. strani

Bila je zgolj formalnost. Tako bi lahko ocenili včerajšnji prizivni razpravo proti Josephu Oberhauserju, bivšemu poveljniku zloglasnega nacističnega uničevalnega taborišča v tržaški Rižarni. S potrditvijo najvišje kazni, ki jo predvideva italijanski zakonik (to je obsodba na dosmrtno ječo) se je verjetno dokončno zaključil prvi proces zaradi zločinov v Rižarni; Oberhauserjev zagovornik je namreč že napovedal, da ne bo vložil pritožba na kasacijsko sodišče.

Rekli smo prvi proces. Na tržaškem sodišču je namreč v teku druga dodatna preiskava. Zaenkrat samo proti nemškim osumljenem, vendar bi se ta preiskava lahko razširila na italijanske kolaboracioniste, ki jih ni bilo malo. To je bil tudi namen preiskovalnega sodnika Serba, ki je začel drugo preiskavo na osnovi dokumentov, ki mu jih je posredoval slovenski zgodovinar, dr. Tone Ferenc. Delno je začel dodatno preiskavo tudi zato, da popravi vrzel, ki jo je pustila prva razprava in proces proti Oberhauserju, na katerem so sodniki, predvsem iz bojazni, da si ne bi prilastili preiskave vojaško sodišče, upoštevali le umore civilistov, «nedolžnih» žrtov, kot je bilo lahko žrtve, ki jih je pogoltnila krematorijska peč, ločili na «nedolžne» in «krive».

Vendar ta preiskava že dalj časa spi. Zakaj? Očitno je bil tržaški «boljši družbi» še prvi proces odločilna točka. Na to vprašanje so burbozija v njem ni videla ogledala Trsta ampak nekakšen tuji, nekaj, kar je vedno zanikala. Odtod nesprejemljivo povezovalje Rižarne s fojbami, odtod vlik

Na PROCESU ZARADI UMORA SODNIKA OCCORSIA Za Concutellija tožilec zahteval dosmrtno ječo

Za soobtožena Ferra je dr. Vigna predlagal 27 let in 6 mesecev zaporne kazni - Danes prvi govori branilcev

FIRENCE — Dosmrtna ječa za Pierluigia Concutellija in 27 let in pol zapora za Gianfranca Ferra; to so zahteve, ki jih je izrekel javni tožilec Vigna na procesu pred florentinskim porotnim sodiščem zaradi umora rimskega sodnika Vittoria Occorsia. Za drugih petnajst obtožencev je sodnik zahteval zaporne kazni od treh let do enega leta in deset mesecev, za dva obtožena pa je predlagal oprostitev.

V svojem peturnem zaključnem pusegu je javni tožilec poudaril, da ne more biti dvomov, da je Concutelli «pripravil, organiziral in izvedel» gnusni zločin, za katerega ne more biti olajševalnih okoliščin. Sicer pa je Concutelli dejansko priznal krivdvo, ko je povedal, da je bil «vojaški poveljnik» zloglasne fašistične organizacije «ordine nuovo», ki si je lastila odgovornost za umor. Poleg priznanja pa ostajajo drugi dokazi o Concutelijevi krivdi: na primer dokazano dejstvo, da je bil moč na dan umora, v Rimu, nato soglasne izjave očitencev, ki so precej točno opisali morilca, pa še najdba letakov, kakršne so morilci pustili na kraju umora, v skrivališču, kjer so aretirali Concutellija. V tem skrivališču so našli tudi brezostrelo znamke «ingram», ki je po vsej verjetnosti prav tista, s katero je bil ubit sodnik Occorsio.

Prav tako ne more biti dvomov — po mnenju javnega tožileca dr. Vigne — o odgovornosti Gianfranca Ferra, ki je sodeloval pri pripravi in izvedbi zločina. Prav Ferra je najel stanovanje, v katerem se je skrival Concutelli tik pred zločinom in po njem; Ferra je tudi posodil rdeči motor «guzzi», s katerim je Concutelli večkrat pregledal kraj, kjer je pozneje pripravil zasedo. Prav tako je Ferra dal popraviti avtomobil «fiat 124», ki se ga je morilec poslužil za beg. In končno je Ferra dokazal svojo krivdvo, ko je skušal — na nasvet Concutellija — ustvariti alibi za dan zločina. Proces se bo nadaljeval danes z nastopom prvih branilcev. (tn)

TEHERAN — Iranski parlament je odobril nov zakon, ki predvideva amnestijo za zapornike, ki so jih obsojili civilna in vojaška sodišča, ob stoletnici rojstva šaha Reza Velikega, utemeljitelja dinastije Pahlavijev in očeta sedanjega šaha. Isotično so aretirali nadaljnjih 18 oseb, ki naj bi bile vpleten v ne-rede, do katerih je prišlo pred dnevi v Tabrizu. Število aretiranih je tako doseglo 597 oseb.

BOJAN BREZIGAR

Pinochet v zadregi

SANTIAGO DE CHILE — Cilsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da je «evdevo preiskavo» o uradnih potnih listih, ki jih je cilška vlada izročila dvema osebama, ki ju v ZDA obtožuje, da sta vpleteni v atentat, ki je leta 1976 veljal življenja bivšega cilškega veleposlanika v Washingtonu Orlanda Letelliera. S svoje strani pa je cilsko obrambno ministrstvo poudarilo, da ni nobenega cilskga oboroženih sil, katerih imeni bi bili Juan Williams Rude in Alejandro Romeral Jara. Tudi policija je sporočila, da ni nobenega cilškega državljanca, ki bi se imenovala Williams ali Romeral. Zanimivo pa je, da ameriško veleposlanstvo v Čilu trdi, da je avgusta 1976 izdalo, na uradno zahtevo cilškega zunanega ministrstva dva vizuma za Williamsa in Romerala.

KUVAJT — Kuvajtska vlada je demantirala uradne zahodnonemške trditve po katerih naj bi v Kuvajtu delovali nemški teroristi, ki jih v ZRN dolžijo, da so se udeležili vrste umorov v lanskem letu.

WASHINGTON — Predstavnik Bele hiše je sporočil, da bo imel predsednik Carter v četrtek tiskovno konferenco, ki bo prvič v novinarskem krožku v Washingtonu.

VČERAJ PRED TRŽAŠKIM PRIZIVNIM POROTNIM SODIŠČEM

POTRJENA OBSODBA POVELJNIKA RIŽARNE JOSEPHA OBERHAUSERJA NA DOSMRTNO JEČO

Sodniki so se izrekli v rekordno kratkem času: manj kot tri ure po začetku razprave je predsednik Corsi že prebral razsodbo - Poseg odv. Kostorisarja v imenu vseh prizadetih strank - Uradni zagovornik odv. Filograna ne bo vložil priziva na kasacijsko sodišče

Prizivno porotno sodišče je v celoti potrdilo razsodbo, ki jo je 29. aprila 1976 izrekli tržaško porotno sodišče na procesu zaradi zločinov v tržaški Rižarni: dosmrtna ječa za Josepha Oberhauserja, bivšega poveljnika zloglasnega nacističnega uničevalnega taborišča, edinega na italijanskem ozemlju. Do tega sklepa je sodišče prišlo v rekordno kratkem času: proces se je začel malo po 9. uri, z nekajminutno zamudo, in se je končal manj kot tri ure kasneje. Ob 11.40 je predsednik Corsi po triletnem zaslišanju sodnega zbora prebral kratko razsodbo, s katero so sodniki zavrnili priziv Oberhauserjevega uradnega zagovornika odv. Filograne.

Proces se je začel s krajšim poročilom o dogodkih in o prvostopenjski razpravi, ki ga je podal svetnik Ettore Del Conte. Slednji je namenil začetni del svojega poročila zgodovinskemu dogovoru in sicer dejavnosti nacističnih policijskih oddelkov na področju Nemčiji priključenega ozemlja «Adriatisches Küstenland» ter dejavnosti skupine Einsatzkommando Reinhardt. Zaustavil se je predvsem pri deportaciji Židov v nemška koncentracijska taborišča v začetni fazi delovanja te skupine in v naslednji fazi pri dejavnosti proti Židom, Slovincem, Hrvatim, protifašistom in vsem, ki so se kakorkoli upirali okupatorju ali so bili le osumljeni kake «prevrtniške» dejavnosti. Del Conte je še zlasti poudaril dejstvo, da je tedaj policija nadomestila sodno oblast ter da so častniki varnostne službe SD in častniki skupine Einsatzkommando Reinhardt po ... jih voljo odločili o usodi jetnikov. Tako je krematorij s peč v Rižarni pogoltnila poleg številnih Židov, partizanov in antifašistov, tudi mnogi civilisti, ki so se znašli v koncentracijskem taborišču le zaradi ovadbe ali povsem neutemeljenega sumničenja. Med temi je svetnik omenil skupino Židov, ki so jih prepeljali v Rižarno iz tržaške psihiatrične bolnišnice in tržaško šolstvo. Zaradi ovadbe ali povsem neutemeljenega sumničenja. Med temi je svetnik omenil skupino Židov, ki so jih prepeljali v Rižarno iz tržaške psihiatrične bolnišnice in tržaško šolstvo.



Predsednik Corsi bere razsodbo: levo svetnik Del Conte

(Nadaljevanje na zadnji strani)

ŠE NADALJNE SLABŠANJE GOSPODARSKE KONJUNKTURE V zadnjem letu se je število zaposlenih zmanjšalo za 1774

Konec lanskega leta na Tržaškem v rednem delovnem razmerju le še 91.426 ljudi - Porast zaposlitve le v javnih službah

Obseg zaposlenosti v tržaški pokrajini se je v preteklem letu povsem občutno skril: po podatkih tujakinskega urada za delo je bilo namreč konec lanskega leta na Tržaškem v rednem delovnem razmerju 91.426 ljudi, to je 1.774 enot manj kakor konec 1976. leta. Zaposlenost se je torej skril za 1,9%. Položaj je zelo podoben stanju v letu 1976, ko je bilo na našem področju v rednem delovnem razmerju 88.390 ljudi.

Če te ugotovitve veljajo na splošno, pa je v nadaljevalni razčlenitvi podatkov možno ugotoviti, da se je na enem področju, in sicer na področju javne zaposlenosti, število rednih zaposlenih v lanskem letu nasprotno povečalo za nadaljnjih 268 enot, tako da je bilo skupno število zaposlenih v javnih službah konec lanskega leta 26.816, to je prava konica v vsem povojnem času: danes je v javnih službah kar 29,3% vseh zaposlenih ljudi na Tržaškem.

Vzpostopevno s tem pa se je število delavcev, zaposlenih v gospodarstvu (industriji, trgovini, obrtništvu, bančništvu in zavarovalstvu, kmetijstvu in pomorstvu) zmanjšalo za 66.552 konec leta 1976 na 64.618, konec lanskega leta. Na teh področjih se je torej število zaposlenih delavcev zmanjšalo za 2.042 enot, ali, v relativni vrednosti, za 3,1%.

Sestanek med predstavniki delovnih tajništva KD in SSK

V Trstu so se sestali predstavniki delovnih tajništva KD in SSK: KD sta zastopala Kolon in Bissutti, Slovensko skupnost pa Štoka in Bratuž. Na sestanku so proučili sedanje politično stanje in poudarili nujnost resne akcije vseh političnih sil, da se premosti sedanja kriza. Treba je premostiti travmatične rešitve, ki bi privedle do težkih naporov, prav tako pa je treba omejiti divjanje nasilja. Posebno pozornost so namenili delovanju delne uprave; v zvezi s tem sta se tajništva obvezala, da pred iztekom sedanjega zakonodajnega obdobja obvezno do vseh dejavnikov delne skupnosti.

ŽUPAN NAJ BI SE V SANTOSU ZAVZEL ZA «BRAZILSKO» REŠITEV

Odposlanstvo iz našega mesta na slovesnem pobračanju z luko Santos - Oljarna še vedno zasedena - Predstavniki delavcev danes na deželi, pokrajini in občini

Oljarna Gaslini je še vedno zasedena. Vsem 72 delavcem so kakor znan prispelo odgovorna pisma, kar pomeni, da so ostala vsa priredavanja, da bi obrat rešili in zmogli nadaljevanje proizvodnje po potrebi tudi s pristopom kake druge industrijske družbe, brez upreha. Delavstvo pa ni izgubilo zadnjega upanja, da bi se za oljarno e našla rešitev s tem, da bi povsem navezali stike z brazilsko družbo «Co-Bers», ki je pred časom pokazala določeno zanimanje za tržaški obrat.

Zato bodo predstavniki delavcev, ki imajo sicer v načrtu vrsto sestankov tudi s predstavniki delne uprave, pokrajine in drugih ustanov - sestanki bodo že danes popolnoma - navezali poseben stik z upnikom Spacijnjem. Spacijnj se namreč odpravlja v Brazilijo, in sicer v mesto Santos, kjer se bo začel od 5. do 12. marca. Ob tej priložnosti naj bi župan preveril obstoj možnosti, da bi omenjena brazilska družba zagotovila svojo udeležbo v oljarni Gaslini in s tem omogočil ponoven prehod obrata na redno proizvodnjo.

Poleg Spacijnja bo v Brazilijo odpravljalo odposlanstvo iz Trsta, ki je bo udeležilo slovesnosti ob pobračanju Santosu s Trstom. Glavna slovesnost bo 9. marca, ko bodo predstavniki obeh luk «zapečatili» pobračanje, ki ima svoj prvir izvor v živihni trgovini s surovo kavo, ki se je razvila iz Santosu v smeri proti Trstu, zlasti po odprki stalne zaloge brazilske kave v našem pristanišču. V odposlanstvu bodo tudi predstavniki delne (podpredsednik odbora Stopper) in pokrajinske uprave, trgovinske zbornice in pristaniške ustanove.

Danes v Trstu nova ladja «Serena»

Tržaški Lloyd bo danes popoldne ob 16.30 razkazal predstavnikom tržaških poslovnih krogov in kornistom pristaniških storitev novo 12.825-tonsko ladjo za prevažanje mešanich torov in kontejnerjev «Serena». Ladja je bila zgrajena v ladjedelnici v Ancon, kjer bodo kmalu izročili predstavnikom Tržaškega Lloydja še drugo enako ladjo «Trieste». Ladji bodo pluli na

V ZADNJEM LETU ŽIVLJENJSKI STROŠKI POSKOČILI ZA 16,4 ODST.

Najbolj so se podražila oblačila

Statistična služba tržaške občine je objavila statistični pregled o bananju življenjskih stroškov na našem področju v preteklem januarju. Iz pregleda je razvidno, da se je ustrezen indeks dvignil za 0,9% v primeri z decembrom 1977 in za 16,4% v primeri z januarjem lanskega leta.

Osnovne življenjske potrebščine so se v zadnjem letu (od januarja 1976 do januarja 1977) podražile v naslednjem razmerju: prehrana za 14,9%, oblačila za 30,3%, električna energija in gorivo za 17,6%, stanovanje za 7,8% in razno drugo blago in storitve za 15%.

Na pobudo osrednjega tajništva sindikalne organizacije nameščencev pri zavarovalnicah (CGIL-CISL-UIL) bo v soboto v sejni dvorani trgovske zbornice «konferenca o proizvodnji» zavarovalnic. Konferenca se bo začela ob 9. uri in bo trajala ves dan.

GLASBENA MATICA - TRST
s sodelovanjem
STALNEGA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA
Gostovanje Opere Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane
BEDRICH SMETANA
PRODANA NEVESTA
Opera v treh dejanjih
Dirigent: RADO SIMONITI
Solisti, balet, orkester in zbor ljubljanske Opere
Kulturni dom v Trstu: v soboto, 4. marca 1978, ob 20.30 - predstava v abonmaju GM; v nedeljo, 5. marca 1978, ob 16. uri - vstopnice s popustom za abonente GM iz Gorice in SSG
Prodaja vstopnic od jutri, 2. 3. do sobote, 4. 3., pri blagajni Kulturnega doma od 11. do 13. ure in eno uro pred pričetkom predstave. - Abonente GM prosimo, da javijo v tajništvo (tel. 418-605), če se ne morejo udeležiti sobotne predstave.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Kulturni dom (Mala dvorana)
KOLE CASULE
VRTNE INSEKTE
Izvirni naslov: VITEL
EKSPERIMENTALNI ODER
Prevod: JANKO MODER
Kostumi: MARIJA VIDAU
Režija in scena: LJUBIŠA GEORGIEVSKI
Nastopajo: zapornik - dvojnik ALES VALIC preiskovalec - ANTON PETIJE dežurni - IGOR SANCIN prva tovarišica - BOGDANA BRATUŽ
Danes, 1. marca 1978, ob 20.30
Jutri, 2. marca 1978, ob 20.30
V petek, 3. marca 1978, ob 20.30
Zaradi eksperimentalnega značaja predstave je število sedežev strogo omejeno. Prosimo cenjene obiskovalce, da pravčasno rezervirajo sedež.
POPUST ZA ABONENTE SSG.
Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma od 12. do 14. ure, tel. 734265.

OBVESTILO SSS
Sindikatsko slovensko šolsko sporocilo, da bo seja glavnega odbora zaradi zašedenosti nekaterih članov jutri, 2. marca, ob 17. uri na sešedu, Ul. Fabio Filzi 8.

«Rusa riga črjez uograde»
danes na radiu Trst A
Danes, ob 17.05 bo radio Trst A oddajal igro v treh dejanjih «Rusa riga črjez uograde», ki jo je napisal Ivan Artač, v dialekt predstavlja in režirala Lela Nakrstova. Podali jo bodo člani dramske skupine prosvetnega društva «Tabor» z Opčin. Radijsko režijo je oskrbel Adrijan Rustja.

Kritična stališča zaradi zasedbe «Doma mornarja»
Številne organizacije so tudi večer zavzele kritično stališča do odbora, ki je pred dnevi zasedel Dom mornarja. Tako je sekcija KPI za Sv. Vid in Staro mesto poudarila, da soglasja s dokumentom tržaške uprave, ki so ga sestavili soglasno s ravnanjem psihiatrične bolnišnice prof. Basaglia. Sekcija KPI pa se tudi zaveda, da v Trstu primanjkuje stanovanj, vendar je to vprašanje treba rešiti po demokratični poti in sicer z mobilizacijo političnih in demokratičnih sil.
Tudi pokrajinsko tajništvo Zveze žensk Italije (UDI) je kritično ocenilo način zasedbe, vendar poudarja, da je pomankanje stanovanj v Trstu izredno, predečo. Zato ZZZ poziva vse ustanove in krajevne uprave, naj se resno poravnajo o tej problematiki in naj poiskajo najprimernejše rešitve.
Prav tako kritično je stališče sindikata UIL, ki je menjala, da mora biti Dom mornarja še vedno na razpolago pomorskim, čeprav za drugačne dejavnosti in pod drugačno upravo kot doslej.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Danes, 1. marca 1978, ob 20.30
v dvorani prosvetnega društva na Proseku
EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN DAN VOŠCIM
večer govornor vipavskega redovnika JANEZA SVETOKRIŠKEGA.
Nastopa: JOŽE ZUPAN.

Razstave
SPD TABOR - OPČINE. V Prosvetnem domu na Opčinah razstavlja EDVARD ZAJEC dela iz cikla «Logični trenutki v barvah», ki se niso bila razstavljen. Razstava bo odprta do 5. marca 1978 ob nedeljah od 10. do 12. in od 17. do 20. ure; ob delavnikih od 18. do 20. ure.
V Slovenskem klubu v Ul. sv. Frančiška 20/II razstavlja svoja najnovejša dela, ki so nastala ob uporabi računalnika, Edvard Zajec. Ogled ob delavnikih od 16. do 20. ure.
V Tržaški knjižarni razstavlja od 15. marca Elga Tusar dekorativna in figurativna olja.
V soboto, 4. t.m. bodo v umetnostni galeriji Tribbiig odprli razstavo grafik slikarke Leonore Fini. Odprtje bo ob 18. uri, grafike pa bodo na ogled od 17. t.m.

Včeraj-danes
Danes, SREDA, 1. marca
ALBIN
Sonce vzide ob 6.44 in zatone ob 17.51. - Dolžina dneva 11.07. - Luna vzide ob 0.00 in zatone ob 10.08.
Jutri, ČETRTEK, 2. marca
JANJA
Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13,0 stopinj, najnižja 8,4, ob 13. uri 12,8 stopinje, zračni tlak 1006,9 mb pada, vlaga 61-odstotna, nebo pooblačeno, dežja je padlo 0,3 mm, brezveverje, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,3 stopinje.

Prosveta
Koordinacijski odbor sklicuje jutri, 2. marca ob 20. uri izredni občni zbor Bazoviškega doma v lastnih prostorih. Vabljeni vsi vaščani!
PD Rdeča zvezda - Salež organizari. Za jutri, 2. marca, ob 20.30 v kleti Marcela Doljaka, Samatorca št. 20, večer z Marjom Magajno, ki bo predvajal film o Irski. Vabljeni!

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Danes, 1. marca 1978, ob 20.30
v dvorani prosvetnega društva na Proseku
EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN DAN VOŠCIM
večer govornor vipavskega redovnika JANEZA SVETOKRIŠKEGA.
Nastopa: JOŽE ZUPAN.

Razna obvestila
PD «F. PREŠEREN» priredi v soboto, 4. marca, v gledališču F. Prešeren v Boljuncu Cankarjev večer v izvedbi Prosvetnega društva iz Sočedju.
Seksija KPI - Kriz sklicuje kongres jutri, 2. marca 1978, ob 20.30, v Ljudskem domu. Kongres je javen.
Naše citatelo, prijatelje, ki so se prijavili za izleta na Kitajsko in v London, prosimo, da poravnajo zadnji obrok v ponedeljek, 6. ali v torek, 7. t.m., med običajnimi uradnimi urami v poštovnem uradu Aurora v Ul. Cicerone 4.
PRIMORSKI DNEVNIK

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za z. n. v. ENAM in ENPAS od 22. do 7. ure; telef. 373.627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 238-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseki: tel. 225-114; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečjan: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Mali oglasi
UNIVERZITETNE STUDENTKE. STUDENTI, nudi se vam zanimivo honorarno delo ob večernih urah, enkrat ali dvakrat tedensko. Kolikor vas to vabilo zanima, pišite na p.p. 559 Trst. Navedite sledeče podatke: točen naslov, do katancano škola, smer študija, letnik študija.
BMW 3.0. S.I. letnik 1974 odlično ohranjen, bele barve, pogon na plin, servo - krnilo, klimatizacija, ugodno prodam. Ponudbe pod šifro «BMW» na oglasni oddelk Primorskega dnevnika.

VOUK BORIS
TEL. 82 44 64
POPRAVILA IN SERVIS
ZA ELEKTROGOSPODINSKE STROJE:
hladilnike - štedilnike - pralne in pomivalne stroje - peč in drugo
STANOVANJE v okolici Trsta isčeta mlada igralca slovenskega gledališča, telefon 754407.
FOTOGRAFSKI LABORATORIJ isče 14 - 16 letnega vajenca. Zelo dobri pogoji in velika možnost poklicne uveljavitve. Pismene ponudbe na Oglasni oddelk Primorskega dnevnika pod šifro «Fotograf».

Javno zborovanje o šolstvu v Šklednju
Rajonska konzulta Šklednja in Carbone bo priredila jutri, 2. marca, v prostorih občinskega sveta rektorijski Gentili v Šklednji ulici 127, s pričetkom ob 20.30, javno zborovanje o šolskem problemu v predelu.
Prisotni bodo tudi občinska odbornica za šolstvo Benjineja, odbornik za javna dela prof. Cumbat in odbornik za urbanizem De Luca.

Preklicana zasedba pedagoške fakultete
Včeraj zjutraj so se zbrali na zborovanju študentje pedagoške fakultete tržaške univerze. Spričo številnih neresenih problemov, ki že dalj časa tarejo to fakulteto, so sklenili zasedati učne prostore. Zasedbo so uveljavili z zahtevo, da mora vlada čimprej učinkovito in v demokratičnem duhu izpeljati reformo univerze. Posebno pedagoški fakulteti bi morala posvetiti največ pozornosti, opozarjajo študentje v svojem poročilu, saj bo prav iz te fakultete izšlo novo učno osebje.
Poleg tega pa ima tržaška pedagoška fakulteta še svoje probleme, kot so na primer vinkulativni učni načrti.
Na popoldanskem zasedanju pa so študentje zasedbo preklicali, ker bodo morali danes in jutri nekateri študentje delati diplomsko tezo. Zaveževali so jutri takojšnji staneš s profesorji, da bi predvsem proučili vinkulativne učne načrte. Sklenili so za fakulteto zasesti, kolikor ne bi sprejeli njihovih zahtev.

Pridiga kapucina Janeza Svetokriškega naletela na plodna in rodovitna tla
Nastopil je znani slovenski igralec Jože Zupan, ki je podal izbor znamenitega vipavskega pridigarja

OB VELIKONOČNIH PRAZNIKIH Tretja ponovitev «operacije varčevanje»
«Operacija varčevanje», ki so jo tržaški trgovci na pobudo občinske uprave izpeljali ob božičnih in novoletnih praznikih v lanskem in predlanskem letu, bodo ponovili ob letošnjih velikonočnih praznikih. Na pobudo so doslej pristale Delavske zadruge, Mandataria Commerciale, Stand, Despar, CAT, samopostrežbe Bosco, Altura in nekatere druge. Še številne druge prijave pa pravkar obravnava pristojna občinska komisija, ki ji načeluje odbornik Bartoli. Združenje trgovcev je te dni naslovilo na svoje članse poziv, naj se tudi pridružio pobudi. Jutri zvečer se bodo na trgovinski zbornici sestali prodajalci mesnih izdelkov in pričakovali je, da bodo tudi sami pristopili k «operaciji».

OBVESTILO SSS
Sindikatsko slovensko šolsko sporocilo, da bo seja glavnega odbora zaradi zašedenosti nekaterih članov jutri, 2. marca, ob 17. uri na sešedu, Ul. Fabio Filzi 8.

«Rusa riga črjez uograde»
danes na radiu Trst A
Danes, ob 17.05 bo radio Trst A oddajal igro v treh dejanjih «Rusa riga črjez uograde», ki jo je napisal Ivan Artač, v dialekt predstavlja in režirala Lela Nakrstova. Podali jo bodo člani dramske skupine prosvetnega društva «Tabor» z Opčin. Radijsko režijo je oskrbel Adrijan Rustja.

Kritična stališča zaradi zasedbe «Doma mornarja»
Številne organizacije so tudi večer zavzele kritično stališča do odbora, ki je pred dnevi zasedel Dom mornarja. Tako je sekcija KPI za Sv. Vid in Staro mesto poudarila, da soglasja s dokumentom tržaške uprave, ki so ga sestavili soglasno s ravnanjem psihiatrične bolnišnice prof. Basaglia. Sekcija KPI pa se tudi zaveda, da v Trstu primanjkuje stanovanj, vendar je to vprašanje treba rešiti po demokratični poti in sicer z mobilizacijo političnih in demokratičnih sil.
Tudi pokrajinsko tajništvo Zveze žensk Italije (UDI) je kritično ocenilo način zasedbe, vendar poudarja, da je pomankanje stanovanj v Trstu izredno, predečo. Zato ZZZ poziva vse ustanove in krajevne uprave, naj se resno poravnajo o tej problematiki in naj poiskajo najprimernejše rešitve.
Prav tako kritično je stališče sindikata UIL, ki je menjala, da mora biti Dom mornarja še vedno na razpolago pomorskim, čeprav za drugačne dejavnosti in pod drugačno upravo kot doslej.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Danes, 1. marca 1978, ob 20.30
v dvorani prosvetnega društva na Proseku
EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN DAN VOŠCIM
večer govornor vipavskega redovnika JANEZA SVETOKRIŠKEGA.
Nastopa: JOŽE ZUPAN.

Razstave
SPD TABOR - OPČINE. V Prosvetnem domu na Opčinah razstavlja EDVARD ZAJEC dela iz cikla «Logični trenutki v barvah», ki se niso bila razstavljen. Razstava bo odprta do 5. marca 1978 ob nedeljah od 10. do 12. in od 17. do 20. ure; ob delavnikih od 18. do 20. ure.
V Slovenskem klubu v Ul. sv. Frančiška 20/II razstavlja svoja najnovejša dela, ki so nastala ob uporabi računalnika, Edvard Zajec. Ogled ob delavnikih od 16. do 20. ure.
V Tržaški knjižarni razstavlja od 15. marca Elga Tusar dekorativna in figurativna olja.
V soboto, 4. t.m. bodo v umetnostni galeriji Tribbiig odprli razstavo grafik slikarke Leonore Fini. Odprtje bo ob 18. uri, grafike pa bodo na ogled od 17. t.m.

Včeraj-danes
Danes, SREDA, 1. marca
ALBIN
Sonce vzide ob 6.44 in zatone ob 17.51. - Dolžina dneva 11.07. - Luna vzide ob 0.00 in zatone ob 10.08.
Jutri, ČETRTEK, 2. marca
JANJA
Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13,0 stopinj, najnižja 8,4, ob 13. uri 12,8 stopinje, zračni tlak 1006,9 mb pada, vlaga 61-odstotna, nebo pooblačeno, dežja je padlo 0,3 mm, brezveverje, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,3 stopinje.

Prosveta
Koordinacijski odbor sklicuje jutri, 2. marca ob 20. uri izredni občni zbor Bazoviškega doma v lastnih prostorih. Vabljeni vsi vaščani!
PD Rdeča zvezda - Salež organizari. Za jutri, 2. marca, ob 20.30 v kleti Marcela Doljaka, Samatorca št. 20, večer z Marjom Magajno, ki bo predvajal film o Irski. Vabljeni!

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Danes, 1. marca 1978, ob 20.30
v dvorani prosvetnega društva na Proseku
EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN DAN VOŠCIM
večer govornor vipavskega redovnika JANEZA SVETOKRIŠKEGA.
Nastopa: JOŽE ZUPAN.

Razna obvestila
PD «F. PREŠEREN» priredi v soboto, 4. marca, v gledališču F. Prešeren v Boljuncu Cankarjev večer v izvedbi Prosvetnega društva iz Sočedju.
Seksija KPI - Kriz sklicuje kongres jutri, 2. marca 1978, ob 20.30, v Ljudskem domu. Kongres je javen.
Naše citatelo, prijatelje, ki so se prijavili za izleta na Kitajsko in v London, prosimo, da poravnajo zadnji obrok v ponedeljek, 6. ali v torek, 7. t.m., med običajnimi uradnimi urami v poštovnem uradu Aurora v Ul. Cicerone 4.
PRIMORSKI DNEVNIK

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za z. n. v. ENAM in ENPAS od 22. do 7. ure; telef. 373.627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 238-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseki: tel. 225-114; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečjan: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Mali oglasi
UNIVERZITETNE STUDENTKE. STUDENTI, nudi se vam zanimivo honorarno delo ob večernih urah, enkrat ali dvakrat tedensko. Kolikor vas to vabilo zanima, pišite na p.p. 559 Trst. Navedite sledeče podatke: točen naslov, do katancano škola, smer študija, letnik študija.
BMW 3.0. S.I. letnik 1974 odlično ohranjen, bele barve, pogon na plin, servo - krnilo, klimatizacija, ugodno prodam. Ponudbe pod šifro «BMW» na oglasni oddelk Primorskega dnevnika.

VOUK BORIS
TEL. 82 44 64
POPRAVILA IN SERVIS
ZA ELEKTROGOSPODINSKE STROJE:
hladilnike - štedilnike - pralne in pomivalne stroje - peč in drugo
STANOVANJE v okolici Trsta isčeta mlada igralca slovenskega gledališča, telefon 754407.
FOTOGRAFSKI LABORATORIJ isče 14 - 16 letnega vajenca. Zelo dobri pogoji in velika možnost poklicne uveljavitve. Pismene ponudbe na Oglasni oddelk Primorskega dnevnika pod šifro «Fotograf».

Javno zborovanje o šolstvu v Šklednju
Rajonska konzulta Šklednja in Carbone bo priredila jutri, 2. marca, v prostorih občinskega sveta rektorijski Gentili v Šklednji ulici 127, s pričetkom ob 20.30, javno zborovanje o šolskem problemu v predelu.
Prisotni bodo tudi občinska odbornica za šolstvo Benjineja, odbornik za javna dela prof. Cumbat in odbornik za urbanizem De Luca.

Preklicana zasedba pedagoške fakultete
Včeraj zjutraj so se zbrali na zborovanju študentje pedagoške fakultete tržaške univerze. Spričo številnih neresenih problemov, ki že dalj časa tarejo to fakulteto, so sklenili zasedati učne prostore. Zasedbo so uveljavili z zahtevo, da mora vlada čimprej učinkovito in v demokratičnem duhu izpeljati reformo univerze. Posebno pedagoški fakulteti bi morala posvetiti največ pozornosti, opozarjajo študentje v svojem poročilu, saj bo prav iz te fakultete izšlo novo učno osebje.
Poleg tega pa ima tržaška pedagoška fakulteta še svoje probleme, kot so na primer vinkulativni učni načrti.
Na popoldanskem zasedanju pa so študentje zasedbo preklicali, ker bodo morali danes in jutri nekateri študentje delati diplomsko tezo. Zaveževali so jutri takojšnji staneš s profesorji, da bi predvsem proučili vinkulativne učne načrte. Sklenili so za fakulteto zasesti, kolikor ne bi sprejeli njihovih zahtev.

Gledališča
ROSSETTI
3. 4. in 5. marca «Concerto insieme» z Ornello Vanoni in New Trolls. Abonenti 30 in 20 odst. popusta. Rezerva cije v osrednji blagajni Pasate Prot. št. 2.

Koncerti
Tržaško glasbeno združenje priredi danes, 2. marca koncert skupine za glasbeno raziskavo, v kateri sodelujejo Angelo Baiguerra, Carlo Muscatello in Alfredo Lacosselja. Vstopnica za koncert stane 1.000 lir.

SPD TABOR - OPČINE
priredi danes, 1. marca, ob 20.30 okroglo mizo na temo
Likovna ustvarjalnost in razstavna dejavnost prosvetnih ustanov na Tržaškem
Sodelovali bodo: predstavniki kraške galerije v Repnu, Slovenskega kluba, dolinske Torkle in SPD Tabora. Marij Čuk, Marjan Kravos, Klavdij Pakcič, Mitja Race, Franko Vecchiet, Edvard Zajec.

Kino
Ariston Danes zaprti.
Mignon 16.00 «Le avventure di Barba»
Nationale 16.00-22.15 «Due Stedati a Parigi». Režija Giorgio Stenati. Trst. Barvni film.
Grattacielo 15.30 «L'uovo del serpente». Liv Ullmann, David Carradine, James Whitmore. Barvni film.
Excelsior 16.00 «In una notte piena di pioggia». Giancarlo Giannini in Candice Bergen. Režija Lina Wertmüller. Barvni film.
Fenice 16.00 «Il triangolo delle Bermude». Barvni film.
Eden 15.30 «Peccati, jeans e...». Pre. povedano mladini pod 14. letom
Ritz 15.30-17.40-19.50-22.15 «L'uomo nel mirino». Clint Eastwood, Sandra Locke. Prevedano mladini pod 14. letom. Barvni film.
Filodrammatico 16.00-22.00 «Le calde notti di Parigi». Prevedano mladini pod 16. letom. Barvni film.
Cristallo 16.00 «Signore e signori». Vira Lisi, Gastone Moschin, Alberto Lionello. Prevedano mladini pod 16. letom. Sledi revija «Nude Look».
Aurora 16.30 «Eccetto/di difesa». R. Carradino. Prevedano mladini pod 16. letom. Barvni film.
Capitol 16.30-22.00 «La Bandiera» (Marcia o muori). Terence Hill. Moderno 16.00 «La grande avventura». Impero 16.00 «L'orca assassina». R. Harris. Barvni film.
Ideale 16.00 «La nuova giovane». Pre. povedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «Agente Newman». George Peppard. Barvni film.
Radio 16.00 «Adele H. - Una storia d'amore». Barvni film.
Astra 16.30 «Jo sono Bruce Lee. la tigre ruggente». Bruce Lee. Barvni film.
Volta (Milje) 16.00 «Pierino & C. nel Far West». Walt Disneyev risan film.

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba za z. n. v. ENAM in ENPAS od 22. do 7. ure; telef. 373.627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 238-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseki: tel. 225-114; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečjan: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Mali oglasi

KLJUB SPLOŠNEMU POLITIČNEMU ZLOMU FRANCOVE DIKTATURE

Vrhovi španske vojske se še vedno upirajo napredku mlade demokracije

Pomladitev poveljniških kadrov v vojski še naprej vprašljiva: zadnji častniki iz državljanske vojne bodo upokojeni šele čez dobrih deset let - Gonje proti demokratičnim nastopom

Razumem, da je mladina ne-
stvarna, toda svetujem vam, da da-
res, predstavo epove. Oseba, ki je
po telefonu tako govorila
presencem članu španske
gledališke skupine «Els Juglars»,
mi hotela povedati svojega imena,
ampak samo svojo službeno stop-
njo, višjega častnika španske vojske.

Gledališčniki niso vzeli svari-
lesno — uprizorili so pantomimo
predstavo procesa vojneza soci-
sca iz leta 1973 proti Poljaku H.
Chezu, ki ga je skupaj z anarhi-
stom Puigom Antichem Francova
justica usmrtila z zadavljenjem.
Naslov igre: «La torra».

Danes, dva meseca po onem a-
nionem telefonskem klicu, sedi
direktor najznamenitejšega pan-
tomimnega teatra Španije Alberto
Boadella v barcelonskem zav-
«Modelo» in čaka na proces voj-
nega sodišča. Obtožba se glasi:
«Zaljubljen oboženih sil». Tožnik je
generalni kapetan Katalonije ge-
neralporočnik Coloma Gallegos, ki
je kot tedanji vojni Francov mi-
nister podpisal smrtni obsodbi o-
beh usmrčencev.

Ta poseg vojske v kulturno de-
javost dovolj jasno prikazuje, ka-
ko važno vlogo igrajo obožene
sile še vedno v demokraciji Špa-
niji. Veliko vprašanje je se, če
se bo kralju Juanu Carlosu in
njegovemu prvemu ministru Adol-
fu Suarezu posrečilo demokri-
zati vojsko, ki je štiri desetletja
bila najmočnejši opornik dikta-
ture.

Okul je sredi januarja vlada
legalizirala politično vlogo organi-
zacije «Els» — t.j. basaskoga
avtonomističnega gibanja, ki si je
prevela odgovornost za večino z-
tenitvov zadnjih let, se — mnogi
Španci bojijo kakšnih nezaželenih
presencenj iz vrst vojske. Vi-
so-

ki častniški zbor je skoraj izklju-
no zvest umrlemu diktatorju in z
nezaupanjem sledi vsakemu koraku
mlade španske demokracije. Po-
prečna starost španskih genera-
lov, ki znaša 62 let, je najvišja
v Evropi (v Zvezni republiki Nem-
ciji znaša 53 let). Šele leta 1991
bodo upokojeni zadnji generali, ki
so se kot oficirji bojevali v špa-
nski državljanski vojni pod gene-
ralom Francom proti španski re-
publiki. Razumljivo je, da je ta
stara garda uspešno ovirala vsak
poskus reformiranja vojske, na ve-
liko jezo mladih oficirjev, ki se
čutijo opeharjene za svoje napre-
dovanje in so večinoma bolj de-
mokratično usmerjeni kot starejši.

Ze pred letom je novi obrambni
minister generalporočnik Gutiérrez
Mellado obljubil, da bo generali
štab vojske pomladini in zato zni-
žal starostno dobo za upokojitev.
Toda ko je hotel upokojiti dva
skrajno desničarska generala —
Miestra Cano in Santiaga de Men-
divilla, je naletel na odločen
odpor v vojaški hierarhiji in moral
odnehati. In ko je premier Suarez
uzakoni komunistično stranko Spa-
niji, ki je bila pod Francom pre-
povedana, bi bili stari borci uda-
rili, da jih ni od tega odvrmil
kralj Juan Carlos, po Francovi
volji njegov naslednik. In da se
izogne sporom z vojsko, je pred-
sednik vlade Suárez pretekel po-
letje izrazil od parlamenta — tudi
od opozicije — zagotovilo, da bo
od opustili vsako kritiko na ra-
čun vojske.

Zaradi tega so najbolj zaskr-
bljene levitarske stranke, pa tudi
vlada sama; le-ta skusa z vsemi
možnimi sredstvi onemogočiti vsi-
ko udeleževanje vojske v politič-
ni. Tako je na primer dal v Ma-
lagi zapreti šefa Guardie Civil —
ki je v sklopu vojske — ker je

prepovedal oblastveno dovoljeno
demonstracijo za amnestijo. Po-
veljnika Guardie Civil v Leónu je
vlada odstavila, ker je kritiziral
civilno oblast.

Da bi pa pripadniki oboženeh
sil laze preboleli izgubo politične
moči, jim je vlada namenila 21-
odstotno povišanje plač v letu
1978, kar pomeni štiri milijarde in
pol petset večje izdatke obramb-
nega ministristva.

S tem seveda vlada še ni do-
končno zmaga; pred kratkim je
neko vojno sodišče obsodilo na
sedem let ječe kapetana zračnih
sil Joséja Ignacia Domingueza za-
radi «zarotništva za upor». Do-
minguez je bil že za časa Fran-
cove diktature glasilnik ilegalnega
gibanja «Demokratične vojaške
zveze» (UMD), ki se je takrat za-
zemela za demokratizacijo Špa-
nije in se je sama razpustila, ko
je bil njen cilj dosežen. «Z ob-
sodbo Domingueza», je izjavil nje-
gov branilec, «niso obsodili voja-
ški sodniki osebe, ampak celotni
razvojni proces v Španiji».

Na tradicionalni proslavi vojnih
sil dne 5. januarja je general-
poročnik Vega Rodríguez, štabni
poveljnik vojske in poleg Gutiér-
reza Mellada najvažnejši med
zmernimi v vojaški hierarhiji, sva-
ril svoje oblastniželne tovariše, da
vojska ni četrta oblast v državi;
oblast prevzame samo v določenih
situacijah, «če ljudstvo poveri vo-
jski svoje zaupanje».

Ko je potem javno hvalil voja-
ške sposobnosti dveh komunistič-
nih generalov iz državljanske vojne,
se eden izmed generalov skraj-
nežev ni mogel več premagovati;
vidno se je general Miestra Cano
prekrižal. (Po Der Spiegel S. K.)

Pepsi cola osvaja sovjetsko tržišče

MOSKVA — Kljub občasnim
prepirom Sovjeti in Amerikanci
sklepaajo velike in male kupčije.
Gre za kupčije sovjetskih pomor-
skih družb v ZDA, za finančne
kredite in obsežne aranžmaje med
ameriškim in sovjetskim podjet-
ji, ki presegajo tudi pol milijarde
dolarjev. In potem sta tu ruski
kavjar in vodka, in nazadnje
tudi popularna pepsi cola na
sovjetskem trgu.

Ceprav ustanovitev, toda odločno
pepsi cola osvaja Sovjetsko zve-
zo vzdolj vseh njenih zemeljskih
širin in dolžin. Dve tovarni te
ameriške pijače že obratujejo, tri
druge gradijo, a za pet novih so
prav sedaj podpisali pogodbo v
New Yorku.

Dolgo časa so vladali glede
pepsi cole pomisleki, črtovanja,
a obenem se je postavljalo tudi
ideološko vprašanje, če sovjetski
državljeni potrebujejo prav tako
ameriško pijačo, ko vendar že od
nekaj obstaja znani «ruski kvass».

Pred nekaj leti je bil odobren
po številnih analizah in raziska-
vah odkup ocrme in grednja
prve tovarne pepsi cole v Novo-
rossijsku. Pred štirimi leti je ta
tovarna začela obratovati, toda
i.pasno se je pojavila tudi do-
mača pijača bajkal. Toda vse
to je bila le kapljica vode v ve-
likem oceanu sovjetskega trga.

Steklenice pepsi cole (nagis v
civilih) iz Novorossijska so se po-
javljale samo v izrednih prilož-
nostih.

Led pa je bil prebit: 1974. leta
je začela obratovati tovarna iz
Novorossijska, kmalu nato pa so
začeli graditi tudi drugo tovarno
na jugu, ki je bila končana lani,
toda tudi ta tovarna ni pomenila
skoraj nič za sovjetski trg.

Za nadaljnjo hitrejšo gradnjo
tovarn pepsi cole so odločno vpi-
vale olimpijske igre, ki bodo le-
ta 1980 v Moskvi. Po odprtju to-
varne v Evropi je začela
gradnja še treh kombinatov za
proizvodnjo pijače po ameriški li-
cenci: v Moskvi, Leningradu in

Talinu, kjer se bodo odigravale
najvažnejše športne discipline. Te
tri tovarne bodo začele obrato-
vati prav gotovo prihodnje leto.

Toda kadar se nekaj premak-
ne, zakaj ne bi mogli napraviti
tega kar delajo Novorossijsk,
Moskva, Leningrad in Talin tudi
drugi? Pojavili so se številni kan-
didati iz krajev, kjer je taka pi-
jača še bolj potrebna zaradi vro-
čine. Prav v teh dneh so pod-
pisali v New Yorku sporazum
med ameriškim podjetjem «Pisi-
co» in sovjetskim partnerjem o
izgradnji še pet tovarn pepsi co-
le, in sicer v Tasketu, Suhumiju,
Almi-Ati, Kijevu in Novosibir-
skem. Tako bo v kratkem obra-
tovalo vsega skupaj kar deset
tovarn pepsi cole, kar je že ne-
kaj tudi za sovjetske razmere.

Vsega skupaj bodo v Sovjetski
zvezi izdelali letno 600 milijonov
steklenic po strogih receptih
pepsi cole ob uvozu suhega
konzervirane iz ZDA, ki je ba-
je ena od največjih tajnosti družbe.

PRED 400-LETNICO SLOVITE KOBILARNE V LIPICI

Jubilej plemenitih konjev z «zelene kraške oaze»

**Šest linij žrebcev - Najtežavnejše obdobje po drugi svetovni
vojni - Stroga selekcija za pridobivanje značilnosti lipicancev**

Ceprav je do leta 1980 še precej
čas, se v Lipici že pripravljajo
na slovesno proslavo 400-letnice
kobilarne. Podoben program je
že nared, da bi dostojno sprejeli
in predstavili občinstvu plemenit-
te konje iz lipičke in drugih jugo-
slavskih kobilarn in tudi slovi-
te lipicance iz dunajske španske
šole.

Po letih krize je lipička kobilar-
na spet v polnem razmahu. Cre-
da se danes krepi, a živali je še
vedno premalo za številne kupce.
Sedanjih trideset kobil že dobiva
deset dodatnih plemenitih «pr-
istelijev» v hlevu pa naj bi jih
bilo do jubilejne proslave že pet-
deset.

Šlo osemdeset konjev, ki-maže
jo kraško travo in se ponašajo za
vrsto vrhlin, je že tolikšna čreda,
da je dovoli živati za vse, ki pri-
hajajo na Kras jezidi, ali pa ob-
časno vsakomur, ki si je ogleda
program. Preden nastopi si je ogleda
kobilarno več kot 150.000 ljudi,
programne dresure pa 80.000.

Od kje so plemeniti konji zele-
ne kraške oaze? V naslednjem
odstavku nudimo bralcem kratek
prikaz zgodovine lipicancev.

Ko pogledamo fotografijo lipi-
kance, nehoti pomislimo na ko-
bilarno «Lipica». Ta asociacija je
posvečena temeljnemu, saj je prav
na tem predelu Krasa avstrijski
nadvojvoda Karel leta 1580 uspe-
no l kobilarno «Lipica». Ze ob-
ustanovitvi so nabavili plemenske
španske žrebce in kobile. V letih
1581 do 1584, pa konje iz Pole-
sine (Rovigo). Kasneje so se ku-
pili nemške in danske pleme-
njake.

Vendar se je od vseh uvoženih
potomcev žrebcev, do danes ohr-
nilo le šest linij. Povedati mor-
ram, da je obstajalo prečno le
pet linij žrebcev. Leta 1816 pa
so kupili arabskega žrebca Si-
glavy. Prav ta žrebec je ustano-
vil nove arabske linije, ki je
postala šesta linija lipicancev. Za-
četniki omenjenih linij so bili:

1. Linija Pluto — danski sivi
žrebec Pluto roj. 1765 v kraljevi
kobilarni Frederiksberg.
2. Linija Conversano — napoli-
tanski hrani žrebec Conversano,
roj. 1767.
3. Linija Neapolitano — napoli-
tanski hrani žrebec Neapolitano,
roj. 1790.

4. Linija Favory — kladrubiški
plavkasti hrani Favory, roj. 1779;
5. Linija Maestoso — kladrubiški
sivi žrebec Maestoso senior, roj.
1773. Ta linija je leta 1837 v Li-
pici izumrla. Istega leta so na-
bavili žrebca Maestoso X, ki se
je rodil leta 1819 in tačto linijo
obnovil.

6. Linija Siglavy — arabski sivi
žrebec Siglavy, roj. 1810.
V reji lipicancev so rodili ko-
bil celikoga pomena. Teh je da-
nes osemstajst. Začetnice rojov
so bile kobile, kladrubiške, dan-
ske in arabske kobile. V Lipici
niso več zastopani starši, rojeni
od osemstajstih. Po drugi svet-
ovni vojni, pa se je oblikoval
novo rod Rebecki, roj. 1910.

Od ustanovitve do danes je
imela kobilarna lepe, a tudi te-
žavne čase. Med temi je bilo
prvo obdobje druge svetovne voj-
ne, eno najtežavnejših. Po kovi-
taciji Italije, leta 1943, so Li-
pico zasedle nemške čete in vse
konje (179) evakuirali v Hlustinec
(CSSR). Američani so po konča-
ni vojni del črede dali avstrijski
kobilarni v Pibru, ostali del pa
predali Italiji.

S tem materialom je Italija lah-
ko ustanovila lipičansko kobilar-
no v Fari Sabini pri Rimu. Leta
1947 je bila Lipica priključena
matični domovini, Slanje je bilo
obupno, saj je kobilarna ostala
brez plemenskega materiala. Ze
jeseni istega leta se je vrnilo
enajst, kasneje pa še trinajst
konj. Kmalu nato so kupili še
petnajst kobil.

V zgodovini je bila Lipica ce-
sarsko-kraljeva dvorna kobilar-
na. Vzrejala je predvsem lipi-
cance za prevoz kočij. Po letu
1947 pa so si v Lipici zadali novo
cilje. Zavedali so se, da bi konj
zabil zabit na veljavi kot deloma
sila in da že druge ko-
bilarne v Jugoslaviji črtajo
kmečke tipe lipicancev. Izhaja-
joč iz tega dejstva so sklenili da
bodo redili lipicance v klasičnem
tipu lipicancev. Danes je vi-
šina pri kobilah od 155 do 165
centimetrov, pri žrebcih pa do
168 centimetrov.

Večina ljubiteljev si predstavl-
ja lipicance samo bele ali sive
barve. Povedati moram, da v
manjšem odstotku obstajajo tudi

temni lipicanci in to rivi ali
celo pranci. Žrebca so ob roj-
stvu vedno črne, rjave ali lahko
tudi sive barve. Polagoma se
barva spreminja v sivo in med
šestimi in desetim letom preide
v belo tipično barvo.

Značilnosti lipicancev sta: ži-
valen, vendar daljši tempera-
ment, v gibanju na visok in ka-
denciran hodi. Lahko ga upo-
bljamo za dresurno jahanje, saj
ga še vedno uporabljajo v špa-
nski jahanjski šoli. Zaradi teh last-
nosti je zagal primerna za pre-
voz kočij, športno jahanje in tudi
za kmečka dela. Selekcija lipi-
cancev ore čisto izključuje tisa
konja in tudi temperamental-
nosta, ki bi imela pri trenu-
ju in jahanju dolgače na-
pake, a temperamentalni jih izloči-
jo iz reje. Po teh kriterijih pri-
de za plemenitost isti žrebec, ki
je izpolnil vse zastopane zahte-
ve. Te pa so: mora ustrezati trgu
lipicancev s skladno zunanostjo,
karakter in temperamento, morata
biti primerna jahanjskemu in
hodi mora biti tipičen lipicanec.

Tak konj, ki je obdržal vse
lastnosti lipicancev in je v korcu
z začetnim današnjim družbo do
nečemu pridobi še večji sloves
v svetu in ostal bel kraški biser.
BORIS STREKELJ

temni lipicanci in to rivi ali
celo pranci. Žrebca so ob roj-
stvu vedno črne, rjave ali lahko
tudi sive barve. Polagoma se
barva spreminja v sivo in med
šestimi in desetim letom preide
v belo tipično barvo.

Značilnosti lipicancev sta: ži-
valen, vendar daljši tempera-
ment, v gibanju na visok in ka-
denciran hodi. Lahko ga upo-
bljamo za dresurno jahanje, saj
ga še vedno uporabljajo v špa-
nski jahanjski šoli. Zaradi teh last-
nosti je zagal primerna za pre-
voz kočij, športno jahanje in tudi
za kmečka dela. Selekcija lipi-
cancev ore čisto izključuje tisa
konja in tudi temperamental-
nosta, ki bi imela pri trenu-
ju in jahanju dolgače na-
pake, a temperamentalni jih izloči-
jo iz reje. Po teh kriterijih pri-
de za plemenitost isti žrebec, ki
je izpolnil vse zastopane zahte-
ve. Te pa so: mora ustrezati trgu
lipicancev s skladno zunanostjo,
karakter in temperamento, morata
biti primerna jahanjskemu in
hodi mora biti tipičen lipicanec.

Tak konj, ki je obdržal vse
lastnosti lipicancev in je v korcu
z začetnim današnjim družbo do
nečemu pridobi še večji sloves
v svetu in ostal bel kraški biser.
BORIS STREKELJ

Na Danskem pomembna arheološka najdba

JELING, (Lanska) — Danski ar-
heologi so prepoznali, da so po sto
letih iskanja našli grobnico in po-
smrtne ostanke vikingskega kralja
Gorna in kraljice Tere.
Arheolog Knud Kroh, ki je ku-
stos Narodnega muzeja, je našel
lohanjo in dele okostja moškega
in ženske v grobnici pod več kot
800 let staro cerkvijo.
Kralj Gorn je umrl leta 950,
kraljica Tira pa nekoliko prej.
Njun sin Harald je zgradil svojim
staršem karnit spomenik na kate-
ren piše, da ga je zaradi Harald
po osvojitvi Danske in Norve-
gi na pokristjanjenju Danev.
Pod kamnitim spomenikom niso
našli ostanov kralja in kraljice,
ter so bili zato arheologi pre-
pričani, da jir je Harald preko-
pal z željo, da jima priredi kr-
ščanski pogreb.

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV		17.00	PROGRAM ZA OTROKE:
Prvi kanal		17.05	Barbapapa, risanka
12.30	Argumenti, vzgojna oddaja	17.35 <th>Sezam, odpi se</th>	Sezam, odpi se
13.00	Clovek in zemlja:		DOGODIVSCINE BLACKA
	Pirenejska favna		BEAUTYJA:
13.25	Vremenska slika		Konj za klovna, 7. epizoda
13.30	DNEVNIK in Danes v par-	18.00	LABORATORIJ 4
	lamentu	18.25	Vremenska slika, DNEVNIK 2
14.10	Nemščina		— Sportne vesti
17.00	Oh petič z Rosanno Schiaf- fino	18.45	Prigode muca Silvestra, ri- sanke
17.05	HEIDI, risanka	19.00	Dobro večer ... Kvarte- tom Četra
17.30	Zgodba o dečku, ki je pri- šel v mesto, 2. nadaljevanje		DRUŽINA ROBINSON:
17.45	VLAKEC:		Pasatni veter, TV film
	Pravljice, igrice in pesmice		Vremenska slika
18.00	Argumenti: vzgojna oddaja	19.45	Dnevnik 2 — Odprti studio
18.30	MALI SLAM, glasbena od- daja	20.40	JARRETT
19.00	DNEVNIK 1 — KRONIKE		TV namizanka z Glennom
19.20	DRUŽINA PARTRIDGE:		Fordom, Anthonyjem Quay- leom in Laraine Stephens.
	Se mama poroči?, TV film		Jarrett je televizijski film, ki so ga izdelali v Ameriki
19.45	Almanah in Vremenska slika		leta 1973.
20.00	DNEVNIK	22.00	HIPOTEZA SVOBODE:
20.40	GOR IN DOL PO STOPNI- CAH, TV film		Pričevanja
	Mlada hčerka Bellamyjevih	22.50	Znanstveni in tehnični hori- zonti, 3. del
	Elisabeth se ne more odloči- ti, da bi si izbrala moža.		Ob koncu DNEVNIK 2 —
	Potem, ko je napotila Angu- sa Mc Allisterja, plemiškega škota, da jo uradno zasnubi, se mu v zadnjem trenutku odreče. Medtem pride na obisk k lady Mar- jorie baron Klaus von Rim- mer. Gre za pruskega plemi- čja, ki pripoveduje, da je spoznal Elisabeth v Dresde- nu ter da je prišel v Lon- don, da bi se spoznal z bané- no tiskano. Lady Marjorie se zavzame za mladega ba- rona ter ga sprejme v svo- jo hišo. Med Elisabeth in Klausom vznikne simpatija in Elisabeth je prepričana, da se je zaljubila v nemškega plemčja, ki pa je sicer dokaj brezbržen do nje: Klaus pa je zelo bolj poded- en z Richardom Bellamy- jem, ki začne sumiti, da je Nemec naveden vohun. No, Klaus morda ni bil vohun, toda bil je prav gotovo ho- moseksualec. Elisabeth bo živela v prepričanju, da je ljubila vohuna in ne bo ni- koli zvedela za resnico.		Zadnje vesti
Drugi kanal		JUGOSLOVANSKA TV	
12.30	O tem govorimo	Ljubljana	
	Kulturna rubrika	8.30, 10.00	TV SOLA: Dnevnik 10.
13.00	DNEVNIK 2 — OB 13. URI		Nasa obala, Hercegovina,
13.30	Vzgojna oddaja		Slovenija, Predslovska vzgo- ja, Izobraževalna oddaja,
16.30	Kolesarska dirka po Sardi- niji	17.20	Poročila
			S. Makarovič: Kosovirja na leteči žici, serija
		17.40	Potovanje v deželo lutk
		18.00	OBZORNIK
		18.10	Na sedmi stezi
		18.45	MAVRICA, mladinska odd.
		19.15	Risanka
		19.30	Dnevnik
		20.00	Film tedna:
			BERAC
			Režija Pier Paolo Pasolini,
			igrajo: Franco Citti, Franca
			Passut in Silvana Corsini
		22.00	Dnevnik
		22.15	Miniature:
			Plesni orkester Zavoda za glasbeno in baletno izobra- ževanje
			Koper
		20.00	Otroški kotiček
		21.00	Nogomet, evropsko prven- stvo
		21.00	Dnevnik
		22.00	NOC OMAME,
			Celovečerni film z Jeanom Gabinom in Nadjo Tiller
			Zagreb
		17.45	Dalnogled
		19.30	Dnevnik
		20.00	Športna središča
			SVICA
		18.30	Program za otroke
		19.25	Veliki skladatelj ameriške glasbe:
			AROLD HARLEM

Avangardna glasba: 22.30 Naj
govorniki: 23.15 Lahko noč.

RADIO 2
7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30,
13.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila;
6.00 in 7.55 Oni drugi dan: 8.45
Veliki dogodki v 20. stoletju: 9.32
«Doktor Živago», radij priredba;
10.12 Pogovori s poslušalci o žens-
ski: 12.45 Govorni program: 13.40
Program z Landom Buzzanco:
15.00 in 15.45 Qui Radio 2: 17.55
Da in Ne: 19.50 Razgovor v ne-
ti: 20.40 Oddaja o čarovnjih;
21.29 Glasbene novosti za mla-
dino.

SLOVENIJA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00,
11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00,
18.00, 19.00, 22.00, 23.00 Poročila;
6.20 Rekreacija: 6.50 Dobro ju-
tro, otroci: 8.08 Glasbena matir-
neja: 9.05 Nenavadni pogovori;
9.25 Zapišimo pesem, 9.40 Samou-
pravljanje s temolji mruksizma;
10.15 Kdaj, kam, kako in po-
čem? 10.45 Turistični napotki;
11.03 Po Talijinski poti: 12.10
Veliki zabavni orkestri: 12.30
Kmetijski nasveti: 12.40 Pihalne
godbe: 13.20 Zabavna glasba;
13.30 Priporočajo vam... 14.05 Ob
izvirih ljudske glasbene umetno-
sti: 14.30 Glasba po željah: 15.30
Glasbeni intermezzo: 15.45 Spo-
minj in pisma: 16.00 «Loto vrti-
ljak»: 17.00 Studio ob 17.00: 18.05
Odsotna deska: 18.30 Utrinki iz
svetovne zbornice glasbe: 19.20
Zabavna glasba: 19.35 Lahko noč,
otroci! 19.45 Minute z ansam-
blom Slavko Žnidaršič: 20.00 Kon-
cert iz našega studia: 22.20 S
festivalov jazz: 23.05 Literarni
nokturno: 23.15 Revija jugoslov-
skih pevcev zabavne glasbe: 0.05
Glasbene miniature: 0.30 Za po-
zne plesalce: 1.03 Zaprite oči in
poslušajte: 2.03 Note v ritmu:
2.30 Klavir, klarinet in orkester:
3.03 Kalejdoskop zabavnih melo-
dij: 4.00 Lahke note velikih or-
kestrov.

KOPER
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30,
14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30
Poročila: 7.00 Glasba za doiro
jutro: 8.32 Glasbena galerija: 9.20
Poje Linda Ronstadt: 10.00 Z na-
mi je... 10.32 Mini juke box:
10.45 Glasba in nasveti: 11.00
Kim, svet mladih: 11.32 Poslušaj-
mo jih: 12.00 Na prvi strati:
12.05 Glasba po željah: 14.00 Sa-
moupravljanje: 14.10 Ital. zbari:
14.30 Od melodije do melodije:
15.10 Pojo Doobie Brothers in
Collage: 16.05 La Vera Romagna:
16.40 Glasbeni notes: 16.45 Med
zamejskimi rojaki: 17.00 Ob u-
eti polpodne: Pogovor ob delu:
17.30 Primorski dnevnik: 18.00
Progresivna glasba: 18.35 Posnet-
ki iz naših studi: 20.00 Zbori
in večeru: 20.32 Rock party: 21.00
Jazz: 22.45 Glasba za lahko noč.

RADIO 1
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00,
14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila;
6.00 in 7.30 Glasbeno prebujanje:
9.00 in 10.35 Radio, anch'io: 12.05
in 13.30 Vi in jaz: 14.30 Velika
popolnovernja: 15.05 Prvi Nip: 17.10
Pogovori o energiji: 18.25 Itali-
jansko pripovedništvo: 19.35 Ra-
dijska priredba: 20.10 Ajax — Ju-
ventus, nogometno srečanje: 22.00

Horoskop
OVEN (od 21.3. do 20.4.) Do-
bro premislite preden se boste
lotili dela. Neki obisk vam utegne
spremeniti načrte.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne iš-

Uredništvo, uprava, oglosni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 38 52 723
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina
za posameznika 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00,
letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din

Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

1. marca 1978

Za SFRJ Ziro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana
Gradisce 10/II. nad., telefon 22207
Oglosi
Ob delavniških trgovskih 1 moduli (šir. 1 st., viš. 43 mm)
13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 250,
sozolja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 150 lir beseda.
Ob praznikih: povišek 20%, IVA 14%. Oglosi iz dežele Furlanije-Juljske
krajine se naročajo pri oglosnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel
v Italiji pri SPI.

Odgovorni urednik Gorazd Vesel

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

SOMOZA JE POKLICAL NA POMOČ HONDURAS IN SALVADOR

Še vedno napetost v Nikaragui po zadnjih oboroženih spopadih

Nacionalna garda oblega s tanki univerzo, kjer so bili ubiti trije študentje

MANAGUA — Oborožen upor v Masayi, v Managui in v nekaterih drugih nikaragvajskih mestih se še ni polegel. Še zlasti ostri so bili spopadi na managujski univerzi, kjer so študentje zabarikadirali. Nacionalna garda je univerzo napadla s strelnim orožjem in s tanki, nakar so študentje odgovorili s metanjem kamnov in molotkov ob preprečevanju revolucionarnih psov. Pri eksploziji solinskih in ročnih bomb, katerih se je nacionalna garda poslužila, so bili trije študentje ubiti, štirideset študentov in trije profesorji pa so bili ranjeni. Univerza je trenutno pod nadzorom tankov.

V vsej Nikaragvi vlada izredno napeto vzdušje že od 10. januarja, ko so plačani morilec predsednika Somoza, čigar družina je na oblasti v Nikaragvi že petdeset let, ubili vodjo o politične častnikarje Joaquina Chamorra, direktorja dnevnika «La Prensa», ki je dolgo leta vodil neizprosno borbo proti diktatorskemu režimu Somoza. Vlada je objavila, da bo izsledila morilce in je v okviru preiskave aretirala nekaj oseb, vendar to ni pomirilo množic, ki se dobro zavedajo, da niso, toliko pomembni ljudje, ki so materialno umorili Chamorra, temveč da je treba preprečiti tistim, ki so jih oborožili, da bi nadaljevali s svojo protiljudsko politiko. Položaj se je nekoliko pomiril pred dnevi, ko je Somoza sporočil da se bo umaknil, ko mu bo leta 1981 zapadel mandat. Kljub temu so se atentati, stavke in spopadi nadaljevali in dosegli svoj vrhunec v ponedeljek.

Somoza je ponovno poklical na pomoč honduraskih in salvadorskih sil, saj njegova nacionalna garda ni dovolj močna, da bi preprečila nered.

Tudi v Masayi položaj ni rožnat: delavci so po mestu postavili barikade, tako da so ulice povsem neprevozne. Častniki nacionalne garde so obvestili častnikarje, da jim ne morejo zagotoviti varnosti v mestu. Osrednje oblasti so prekinile dobavo vode in elektrike, vendar se delavci še vedno borijo po mestnih ulicah, kjer je slišati streljanje in eksplozije bomb.

Se se vrnejo k položaju v Managui naj omenimo, da je razjarjena množica zažgala vrsto avtobusov in tudi nekaj javnih poslopij. V krajih Rivas, Granada in Catarina pa so zazgali vojašnice nacionalne garde in županstva. Povsod poročajo tudi o smrtnih žrtvah nacionalne garde, vendar tečne števila ni mogoče zvedeti.

Položaj predsednika Somoza je postal še zlasti težak po 7. februarju, ko so ZDA, ki so doslej vedno podpirale njegov diktatorski režim, sporočile, da bodo ukinile vsako obliko pomoči Nikaragui ter obenem pozvale Somozo, naj se ob ameriškem posredovanju začne pogajati z opozicijskimi silami. Ameriška podpora je doslej bila odločujoča za Somozov obstoj. (if)

Fašistična provokacija med sindikalnim shodom

MAZARA DEL VALLO (Trapani) — Včeraj je bila tu splošna stavka, ki sta jo oklicala enotna sindikalna federacija in vsedrjavno združenje obrtnikov, da bi z njo podkreplila zahtevo po uresničitvi podobnih urbanizacijskih načrtov. Le tako bo mogoče ponovno zagotoviti bane dejavnosti. Stavka je bila na perjen tudi proti gradbenim spekulacijam.

Med množičnim zborovanjem je prišlo do izrednih, ki so jih povzročili po zatiranju komunističnega župana inž. Perniceja, pravnika fašističnega sindikata Cislal. Prenapetosti so med drugim preleteli pokrajinski tajnika združenja obrtnikov Vito Accardo ter hoteli vredeti na županstvo, kar so jim preprečili politični agenti. Očitno je šlo za provokacijo iz vrst gradbenih spekulacij. Občinska uprava, v kateri sodelujejo komunisti, socialisti, republikanci in socialdemokrati, izvaja namreč moralizacijsko politiko, da bi zaščitila prebivalstvo pred izkoriščanjem kapitala.

Mazara Del Vallo (45.000 ljudi) leži na zahodni Siciliji in je najpomembnejše ribiško središče v Italiji.

De Benedetti postane upravnik Montedisona?

RIM — Bivši pooblaščenec uravnil družbe Fiat Carlo De Benedetti bo verjetno postal član uprave sveta Montedisona, morda pa bo prevzel v tem okviru upravniške funkcije. Njegovo kandidaturu naj bi pisanoj tehniko, «L'Espresso» podpiral tudi predsednik vsedrjavne zveze industrijcev Carli.

Končno zaslišanje gen. Malettija

OKOLJŠČINE, ki jih navaja Seniga so kaj čudne. Molotov in Malenkov sta bila pristajači nacistične skupine v politbiroju KP SZ. Čemu sta torej stalinisti Seccij delala na razpolago omenjeni dokument, v katerem so obtožbe proti Lavrentiju Beriju (ta ne Stalinu)? Sam Seniga meni, da je bil cilj dokumenta prisiliti «vse partije», da preidejo k oblikam kolektivnega vodstva. Torej spada v okvir mahinacij, da bi o KPI zamenjali Togliattija s Seccij.

Neglede na domneve v tem smislu pa dokument ne preseneča. Komaj ustreljenega Berija obtožuje, da je skušal spreminiti SZ v «seščansko politično državo», da je bil «intrigant» in da je kršil socialistično zakonitost s tem, da je zbiral gradivo o osebnih navadah voditeljev KP SZ. Berijo obtožuje nadalje, da je skušal narode ZSSR enega proti drugemu in da je pri tem bil «osebno povezan» s Tjotom in Rankovicem!

Dokument Molotova in Malenkov v Secciovi prepišu je torej zgolj primeren «duha nekega zgodovinskega obdobja», povsem v stilu informbirojskih klevet, ki so se tokrat obrnile proti enemu izmed avtorjev zloglasne kampanje proti Jugoslaviji in pokola komunističnih voditeljev, ki ni niso sledili povsem prepričani (Slavski Kolarov, Rajk in drugi). Zumljivo, torej, da Togliatti in Longo nista hotela o tem javno razpravati, ki si jo je želel Seccia, saj je v tem času v sovjetskem vodstvu še potekal spopad za oblast med pristajajočimi starega sistema in Hruščovom. Iz navedenega je mogoče samo sklepati, da je dokument bil le eden izmed tolikih manevrov skupine, ki je ključno zaključila svojo politično kariero po 20. kongresu KP SZ. (st.s.)

Tretji dan zasedanja kitajskega parlamenta



Predsednik Hua Kuofeng je imel na otvoritveni seji kitajskega parlamenta poročilo o delovanju vlade v zadnjem obdobju. Njegovega poročila doslej niso objavili v celoti, temveč so znani samo krajsi izvlečki. Najbrž bo dokončno besedilo objavljeno po zaključku zasedanja in odobritvi poročila. Kot druga točka dnevnega reda bo poročilo podpredsednika partije Jeh Cjen-jinga o spremembah v kitajski ustavi (Telefot ANSA)

ETIOPCI NAJ BI NADZOROVALI LE SE ASMARO, MASAVO IN ASAB

Borci za osvoboditev Eritreje napovedujejo skorajšnjo zmago

Stopnjevanje notranjega odpora proti Mengistujevemu režimu - Nevarnost državljanske vojne ali celo državnega udara grozi menda tudi Somaliji

RIM — Tukajšnji zastopnik fronte za osvoboditev Eritreje Habtegiorgis Abraha je na tiskovni konferenci naznanil skorajšnjo zmago nad etiopskimi četami. Borci fronte so osvobodili 95 od sto etritrejskega ozemlja, tako da ostajajo v rokah Mengistujevih sil le še Masava, Asmara in Asab ter nekatere manjše utrdbe. Dejanjsko je torej osvoboditve vojne, ki traja polnih 17 let, konec in na pragu je neodvisnost Eritreje.

Abraha je pripomnil, da bo treba seveda rešiti vrsto težkih problemov: «Odgneti kolonialiste in lahko, se teže pa je izgraditi novo demokratično in napredno družbo. Med koljičnimi zadevami, s katerimi se bodo soočili Eritrejci, je tudi odnos med omenjenimi fronto in ljudsko fronto za osvoboditev Eritreje, ki se gledata postrani zaradi dolocnih ideoloških razlik.

Eritrejsko osvobodilno gibanje je sprožilo nadroben kmetijski načrt, razvil solstvo ter osvobodilno meštem dalo nove upravne oblike. V teku je politična vzgoja prebivalstva. Eritrejci očitajo Mengistujevo, da je ob zaslonbi zunanjih zavznikov skoval zaroto proti njim. v Adis Abebi na, da skušajo etritrejski voditelji s pomočjo arabskih reakcijskih držav preprečiti Eritrejski izhod na Rdeče morje.

Medtem ko vlada v Ogaadenu trenutno zadržuje, se nad Mengistujevo i. Barrejevo glavo zgrinjajo temni oblaki državljanske vojne ali celo etritrejskega gibanja «etiopska demokratska zveza», ki ga vodijo bivši vojniki in fevdalci (sedez ima na tujem, šteje pa kakih 10.000 članov), kakor tudi «revolucionarne stranke etiopskega ljudstva», katere glasilnik je večeraj obtožil Mengistuja strahovitih pokolov in pristavlja, da je polkovnik dal pozarepi najmanj 100.000 političnih opornikov.

Podobne težave ima somalski predsednik Barre, ki se je večeraj sestel s libijskim predsednikom Gaddafijem. Bivši veleposlanik v Ke-niji Haji Ali Duale, ki je zaprosil Etiopijo za politično zaščito, se točiše, ve povedati, da se čedalje bolj množijo ljudski odpor proti Barreju. Nič koliko bivših vladnih funkcionarjev, veleposlanikov in oficirjev se je združil v «somalsko demokratsko akcijsko fronto» (SDAF), ki naj bi hotela odstraniti Barreja in prevzeti oblast. Duale je zatrdil, da Etiopci in Somalci ne marajo vojne, zato naj zahodne sile posredujejo za poravnavo ogaadenskega konflikta. (dg)

Obsodba bivšega inspektorja SIR

LECCO (Como) — Kazensko sodišče je obsodilo na 9 mesecev zaporne in 180.000 lir denarne kazni bivšega inspektorja družbe SIR (Società Italiana Resine) Anzela Bonfantija zaradi posesti neprijavljene orožja. Med preiskavo o nezakonitem financiranju omenjene družbe so na njegovem domu odkrili vrsto revolverjev. Kazen je pogojna.

Dezejve terjalo dve smrtni žrtvi

ASTI — Dve osebi sta umrli zaradi zemeljskega plazju v Castelnuovo Calcei v pokrajini Asti. Dezejve teh dni je povzročilo nenadno drsenje zemeljskih plasti. Hiša, v kateri sta prebivala zakonca, se je zrušila. Na pobočju, kjer se je nahajala stavba je že v preteklosti prišlo do manjših premikov, tokrat

ATHERTONOVA MISIJA NA BLIŽNJEM VZHODU SE IZTEKA

Kairo pretrgal vezi s palestinskim osvobodilnim gibanjem

KAIRO — Atherton prenaša sporočila od enega glavnih drugarjev. Tako je posredovanje pomočnika ameriškega zunanjega ministra označil neki tuj diplomat, potem ko se je ameriški potujoči veleposlanik ponovno vrnil v egiptovsko prestolnico. Starim težkom za obnovo egiptovsko - izraelskega dialoga pa so se v zadnjih dneh pridružile še nove, ki so v glavnem posledica tragičnih dogodkov na Cipru.

Vse od umora egiptovskega novinarja in politika Sebeja ter od spoda na letališču v Larnaki so se odnosi med Egiptom in palestinskimi organizacijami zaostrovali, dokler ni Kairo dejansko zankal, da bi bile obstoječe organizacije z na čelu PLO verodostojni predstavniki palestinskega naroda. Izvajanje predsednika egiptovske vlade Salema pred egiptovskim parlamentom je globoko odjeknilo v vsem arabskem svetu, ki ga je sicer ocenjeval razno, vendar pa soglasno v ugovoriti, da tovrstno egiptovsko stališče odpira možnosti za ločen mirni sporazum z Izraelom.

Pri drugi strani pa egiptovska sodba, češ da so se palestinske organizacije prodale tujim trdnosti in

tujim državam (misljena je SZ), proži roko Jordaniji naj se pridruži pogajanjem, kajti po novi tezi je prav Aman lahko zastopnik palestinskega naroda, ki dejansko živi na jordanskem ozemlju.

Vendar pa jordanski kralj Hussein ne more pristopiti k egiptovski - izraelskemu dogovarjanju, dokler ne dobi ustreznih zagotovil, da se Izraelci nameravajo kdaj umakniti z zasedenih ozemelj. Tej zahtevi pa seveda nasprotuje Tel Aviv, čeprav je na zadnji vladni seji omilil sta-

videmski zdravnik namestiti protezi brez običajnih lepil

VIDEM — Prvič v Evropi so v videmski deželni bolnišnici pritrdili dvema bolnikom brez vsakršnih lepil kolenski protezi. Zdravstvena ekipa primarija Antonia Motte in asistenta Carla Callea je ponosna na ta dosežek, ki odpira nove možnosti pri zdravljenju sklepnih obolenj. Do sedaj so namreč vse proteze pritrjevali s keramičnim ali cementnim lepilom, ki je z leti razpadlo, če ni priložilo prejšje infekcije. Operacije ponavadi ni bilo mogoče ponoviti, zato so jo izvajali samo na starejših osebah.

Sedanja poseg to možnost preprečuje, saj je «videmski» proteza pritrjena, obenem pa omogoča vse giblje, od krčenja do sukanja. Protezo je izdelalo videmsko podjetje «Lima» po dolgotrajnem študiju. Možnosti rehabilitacije poskodovanih sklepov so sedaj ogromne, saj na poveljevalce zdravnikov, da bodo lahko namestiti proteze v večini primerov.

Včerašnjim poseg so, kot rečeno, izvedli na dveh bolnikih: prvi je bolihale za degenerativno artrozo, drugi pa si je poškodoval koleno pri nesreči.

Med drugim je taka metoda, predvsem proteza, za polovico cenejša od dosedanjih, saj stane umetni sklep le pol milijona lir.

Isče do židovskih naselbin v Cisjordaniji, Gazi in na Sinajskem polotoku. O umiku še ni govora, vendar pa naj bi tako v vladni koaliciji, kakor tudi v liberalni komponenti «likud», kateri pripada izraelski premier Begin, ostro napadli poželje ministra za kmetijstvo Šaron, ki odzvarja za naseljevanje zasedenega področja. Obtožili so ga, da je prekoračil meje svoje pristojnosti, ko je dovoljenja za seljenje in utrjevanje obstoječih naselij pretvarjal v vladna dovoljenja za gradnjo novih. Prav tako so bili delni grazi izraelski koloni, ki so pod raznimi pretekami, kopali temelje za utrdbe in razna poslopja. (bp)

SKLEPI OSREDNJEGA ODBORA ORGANIZACIJE

Stališče NSKS o občinskih in deželnozborskih volitvah

Nujnost soglasja z drugo osrednjo organizacijo koroških Slovencev

CELOVEC — Osrednji odbor Narodnega sveta koroških Slovencev je na svoji zadnji seji enoglasno sprejel stališče do občinskih volitev, ki bodo spomladi 1979. letu. Narodni svet bo pri teh občinskih volitvah povsod tam, kjer krajevne razmere to dopuščajo oziroma kjer morda dejavni v občini to zahtevajo, podprl samostojno kandidaturu koroških Slovencev. V posameznih primerih se bo Narodni svet angažiral tudi za kandidaturu nemško govorečih kandidatov na samostojnih listah. Osrednji odbor ima tudi za nujno potrebno, da se v tem vprašanju doseže soglasje med Narodnim svetom in Zvezo slovenskih organizacij, in bo v ta namen predlagal, da skupno listino dokažejo skupnimi krajevnimi zborovanji v občinah.

Osrednji odbor, v katerem so zastopani delegati iz vseh dvojezičnih

občin, se je tudi posvetoval o stališču do deželnozborskih volitev, ki bodo leta 1980, in je v tej zvezi enoglasno ugotovil, da je bila koncepcija, ki jo so zastopali še ob deželnozborskih volitvah 1975, leta pravilna. Tedaj je koroška enotna lista nastopila s konceptom, da vsem korošcem predstavi alternativo ne samo v nacionalnem vprašanju, temveč predvsem tudi glede socialnih in gospodarskih interesov, vendar pa je ta lista zaradi napake v zastavljenosti izpadla konec koncev kot slovenska nacionalna stranka in je zgrešila mandat v koroškem deželnem zboru. Medtem ko si Zveza slovenskih organizacij prizadeva, da bi za prihodnje deželnozborske volitve izdelala koncept v soglasju z Narodnim svetom, in sicer koncept, ki bi proti vladajočim strankam lahko zajel vse demokratične, tako slovensko kot nemško govoreče sile na osnovi skupnih interesov, pa je osrednji odbor naročil predsedstvu Narodnega sveta, naj izdela predloge za samostojen nastop.

V razpravi je tudi nov osnutek programa Narodnega sveta. Zadnji program je bil sprejet leta 1968 in je izrazil razburjenje razprave, katerih končna posledica je nato bila, da je v Narodnem svetu v začetku sedemdesetih let prišlo do zamenjave generacij. Razprava o novem osnutku bo končana do septembra letos, nakar bo 24. septembra izredni občni zbor obravnaval program in ukrepe v zvezi z njim.

Osrednji odbor Narodnega sveta je vzel na znanje vabilo Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice in od 31. marca do 2. aprila se bo delegacija Narodnega sveta mudila na obisku pri tej organizaciji. (Sindok)

TRZASKI DNEVNIK

Potrjena obsodba

(Nadaljevanje z 2. strani)

psihološko. Sicer pa je bilo že na nürnberškem procesu proti nacističnim zločincem v razsodbi jasno poudarjeno, da nacistični zločini niso delo posameznikov, ampak so sistema, izvajanje kriminalnega sistema, pri katerem so v prvi osredotočevali vsi obtoženci na tiste procese. Podobna je utemeljitev obsodbe nacistov, ki so organizirali pokol v uničevalnem taborišču Mauthausen. Šlo je za enotno delo, pri kateri so vsi sodelovali. Tako tudi v Rižarni, kjer je bilo pretepanje, mučenje, ubijanje nekaj povesem vsakdanjega. Ob Oberhausertorej ni mogoče nobeno opravičilo. Se več: Oberhauser je odgovoren za tiste zločine, ki jih je v Rižarni sam zagrešil, za vse druge zločine v Rižarni, obenem pa tudi za pokole ljudi, ki so jih umorili v Nemčiji, potem ko so jih deportirali iz Rižarne v nemška koncentracijska taborišča.

V zvezi z drugo zahtevo zagovornika, si je dejal, da ni mogoče obsoditi Oberhauserja, ker je le izpolnjeval povelja in izvrševal zakone, je odv. Kostoris poudaril, da italijanska zakonodaja predvideva, da ni mogoče obsoditi podrejenega samo v primeru, ko je ta ubogal na zakonita povelja. V Oberhausertorej primeru tega nikakor ni mogoče trditi. Ne samo, da povelja niso bila zakonita, ampak Oberhauser je bil sam poveljnik in je torej sam izdal povelja.

Končno pa je odv. Kostoris odločno zavrnil zahtevo po priznanju o lajšalnih okoliščinah Oberhauserja, ker slednji po vojni ni bil nikoli obsodjen. Dejaj, da je zahteval po nižji in za vsakogar, ki ve, kaj se je dogajalo v Rižarni. Oberhauserje dejavnosti po vojni torej nikakor ni mogoče upoštevati za priznanje kakršnihkoli olajševalnih okoliščin na procesu, na katerem je govor o grozodejstvih v tržaškem nacističnem uničevalnem taborišču.

Odv. Kostoris je zaključil svoj poseg z zavrnitvijo teze, ki deli žrtve Rižarne na «medležne» in ostale, ter ne priznava svojcem partizanov in aktivistov pravice do nastopa kot zasebna stranka na tem procesu. Dejaj, da je on enako zastopal vse: Žide, Slovence, Hrvatce, deportirance, partizane.

Tudi tožilec Ballarini je zahteval zavrnitev priziva. Poudaril je, da ne more biti nobenega dvoma o dejstvih v Rižarni, ki jih sam ni niti omenil, ker ni našel primerne besede: Poudaril je, da so imeli vsi člani poveljstva pravico, da morijo kol in kadar se jim zljubi. Oberhauser je izjave nekaterih priprl, med temi tudi primer družine Slovar iz «teritorija Cilev» (tožilec očitno ni poznal, da so bili med žrtvami tudi številni Slovenci). Izrazil je upanje, da bi bili ti zločini vsaj sola bodočim generacijam, obenem pa izrazil obžalovanje, da se podobne stvari še vedno dogajajo ter izrecno omenil nasilje v Cilu. Ob koncu je seveda zahteval potrditev obsodbe na dosmrtno ječo in dodal: «škoda, da je ne bo obsedel».

Zadnji je spregovoril uradni zagovornik odv. Francesco Filograna, ki je dejal, da je vložil priziv samo zato, da omogoči Oberhausertorej, da se na prizivni razpravi sam zagovarja, oziroma da imenuje lastnega odvetnika. Poudaril je, da bivši poveljnik Rižarne sploh ni odgovoril na njegova pisma in da zato meni, da ga proces sploh ne zanima. Iz tega razloga bi bil pripravljen preklicati priziv, vendar mu tega zakon ne dopušča, ker lahko to stori le obtožene. Zato je odv. Filograna prepustil sodnikom, da se zrečejo o prizivu. Po njegovem posgu se je sodni zbor umaknil posvetovalno dvorano.

Včerašnji razpravi je prisostvovalo večje število svojcev žrtv Rižarne, bivših partizanov, deportirancev in političnih preganjenecv. Vsekakor pa je bilo zanimanje za ta proces mnogo manjše kot za prvi proces. Skratka, šlo je za formalnost, ki jo je bilo treba izpolniti. S tem se je tudi dokončno zaključil stopenj postopek proti Oberhausertorej, kajti odv. Filograna je že napovedal, da ne bo vložil priziva na kasacijsko sodišče. Končno besedo ima sedaj glavno državno pravdnstvo, ki bo moralo uradno sporočiti obsodbo pristojnim nemškim oblastem in zahtevati izročitve bivšega poveljnika tržaške Rižarne.

TECAJI VALUT V MILANU

DNE 28. 2. 1978

Ameriški dolar 853,00

Funt sterling 1668,00

Švicarski frank 455,00

Francoski frank 178,50

Belgijski frank 26,60

Nemška marka 418,25

Avstrijski šiling 37,95

Kanadski dolar 750,00

Holandski florint 347,00

Danska krona 138,00

Švedska krona 180,00

Norveška krona 135,00

Drahma 21,75

Dipar 42,00

MENJALNICA

vseh tujih valut